

ELŐSZÓ

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor.

Fél évre ... 24 kor.

Egy negyed évre 12 kor.

Egy óra ... 4 kor.

Nyitási költséget:
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPLAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-

Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, augusztus 27.

Barabás és Purgly főispánokhoz!

Az ország vármegyéi rendezés alá kerülnek. A kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a választó kerületek új beosztásával egyidejűleg a vármegyék határait is célszerűbben rendezi. Az a főtörekvés, hogy a járási székhelyek jobb összeköttetést kapjanak a megyeszékhellyel, mint amilyennel ma bírnak. Ennek érdekében több vármegyét összevonnak. Ugocsát, Békést pedig megszüntetik. Kaptunk már híradást arról is, hogy melyik vármegyét miképpen nagyobbítják, eddigi helytelen beosztását miképpen szüntetik meg.

Méltatlankodással veszünk azonban tudomást arról, hogy e tervlések során *Aradmegye szóba sem kerül*. Pedig talán az ország egyetlen vármegyéje sem szorult annyira rá *határainak korrigálására*, mint éppen Aradmegye. Aradmegye székhelyétől, Aradtól való kiterjedése keleti irányban 111 kilométer. Ezzel szemben északnyugati irányban csak kilenc kilométer a kiterjedése, ami a megye határainak észak-nyugati irányban való kitolását követeli. Déli oldalon, ha a Maros természetes határt alkot is, *az ujaradi járás székhelye benn van egészen Arad városában*. Ha tehát a székhelyek központosításáról van szó, ha a vármegyék határainak olyformán megváltoztatását célozzák, hogy a székhely könnyebben megközelíthető legyen: akkor Aradvármegye kívánhatja első sorban, hogy határai megjavítsanak.

Csanádmegyének battonyai és mezőkövácsházi járásai valósággal betörték Aradmegyébe. Ezt a hibát meg kell szüntetni. Komolytalanná válnék maga az egész tervezett rendezés, ha a szintén megszűnni készülő Csanádmegyének ez a két járása Szegedhez csatoltatnék. Battonya Aradhoz vasuton 35. Szegedhez 84 kilométer távolságra fekszik. Mezőkövácsháza Szegeddel Mezőhegyesen át érintkezik, Mezőhegyes pedig Aradhoz 52, Szegedhez pedig 67 kilométer. Nem volna sem igazságos, sem e járásokra kívánatos, ha Arad helyett Szegedhez csatolnák a megszűnő Csanádmegyének ezt a két járását.

Semmivel sem kisebb sérelem, hogy Bihar megyét az elvonnai szándékolt két kis járásért, az érmihályfalvi és margittai járásokért egész Békésvármegyével akarják kárpótolni. Erélyesen tiltakoznunk kell ez igazságtalanság ellen. Bihar megye 10609 négyzetkilométeres területével eddig is joggal rászolgált a Biharország elnevezésre s most még Békésmegye 3670 négyzetkilométeres területével akarják növelni. Ezzel szemben Aradmegye 3675 négyzetkilométer kiterjedésű.

Az orosházi, békéscsabai és gyulai járásokat magunknak kell követelnünk. Mindegyik járást székhely közelebb van Aradhoz, mint Nagyváradhoz. Csaba Aradhoz fővonalon 58. Nagyváradhoz szárnyvonalon 89 kilométer. Miért kell, hogy ez és Gyula Bihar megyéhez

csatoltassék, hacsak nem azért, hogy Nagyvárad kereskedelmét és forgalmát növelje? Eléggyé dédelgették ezt a várost már eddig is. Joggal tiltakozhatunk ellene, hogy ezt a dédelgetést ilyen kiáltó igazságtalanság elkövetésével tovább folytassák.

De ha kikerekítésről, ha a járásoknak a megyeszékhellyel való könnyebb érintkezéséről van szó, akkor sürgetni kell *a béli járásnak is Aradhoz való csatolását*, mert a béli járást a béli hegység Bihar megyétől egészen elválasztja, míg *Araddal közvetlen és rövid vasúti összeköttetésben van*. Nagyváradot Béli egy egész nap igénybevétele mellett közelítheti meg csak a legközelebbi vasúti állomása Bihar megyében Tenke, 30 kilométer távolságra van. A béli járásnak tehát Aradmegyében van a helye.

Utóljára hagytam a legsúlyosabb sérelmet, hogy *az ujaradi járás Temes megyéhez tartozik*. Itt az alkalom, hogy ezt a sérelmet is megszüntessük. Ujarad Araddal már majdnem egybeforr és egész bizonyos, hogy a jövőben eggyé lesz. Meg kell ragadni az alkalmat, hogy az ujaradi járást a megyéhez csatolják. Hiszen ennek székhelye eddig is csak a politikai beosztás hibájából tartozott Temes megyéhez, mert életének minden létkötése ide csatolta Aradhoz már régen. Amióta Ujaradot hatalmas vashiddal magunkhoz kapcsoltuk, semmi értelme, hogy Temes megyéhez tartozzék. Olyan ritkán kínálkozik a maihoz hasonló alkalom, hogy felpanaszolt sérelmeink orvoslására ezt a kínálkozó alkalmat a legnagyobb eréllyel és

A Balaton mellől.

Valamikor, ha az ember pihenni akart és az volt a célja, hogy olyan helyen töltsen el a vakációját, ahová a távirat csak nagy nehezen, a levél pedig sehogyan sem érkezik meg, elutazott az Északi tenger partjára, esetleg Egyiptomba, ma azonban ugyan ez a cél elérhető a Balaton partján is. A leveleket — ha az embernek szerencséje van — három hét múlva tényleg meg lehet kapni, a táviratokat ennyi idő alatt sem.

A Balaton partja azonban tele van. Igaz, hogy a Balaton mellett nyaraló emberek nem kapnak egyebet, csak a Balatont, azonban igényeink a háború alatt annyira lezártak, hogy sokan ezzel is megelégszenek. Mert ennivaló, az nincs. Ha pedig van, akkor a minősége és az ára olyan, hogy magunkfajtájú ember nem képes megenni és megfizetni.

A balatonparti fürdőhelyek és nyaralóhelyek mindennek ellenére azonban zsúfolásig tele vannak. A nyaralók kétféle osztálya különböztethető meg. Vannak olyanok, különösen azok, akiket az Isten gyermekekkel áldott meg, akik háziartást vezetnek és léteznek olyan nyaralók is, akiket viszont az Isten földijavakkal áldott meg bősséggel. Ezek szállóban vagy villában laknak, emellett pedig vendéglőben étkeznek.

Az előbbi osztályba tartozó nyaralók nagyobb számmal lelhetők fel Lellén, Fonyódon, Almádiában, Kenessén, Szárszón, az utóbbiak

viszont Siófokot és Balatonfüredet keresték fel a háború ötödik nyarán. Háziartást vezetni a Balaton mellett igen nagy probléma, de ez a feladat is megoldható, különösen akkor, ha a család fő elegendő dohányt, petróleumot, szódát, lúgkővet hozott magával. Mert ennivalót csak csere útján lehet vásárolni. Pénzért vagy nem, vagy csak igen drágán kapható csirke, tojás, tej, vaj, főzelék.

Ellenben petróleumért, dohányért mindent lehet kapni. Egy pár csirke példának okáért négyven koronába kerül, ellenben házhoz hordják a csirkét, ha három liter petróleumot fizetnek érte. A tojást egy korona husz fillérért árulják, de egy liter petróleumért tizenkét darab tojást adnak. A tej literje három koronába kerül, öt liter tejet kaphat azonban a nyaraló, ha érte egy liter petróleumot ad. És ez esetben a tej jó, hiszen benne víz. Két pakli dohányért elsőrendű bort szállítanak a házadhoz, három pakli dohányért egy félnapra kaphatsz fuvar. Pénzért ez utóbbi egyáltalán nem kapható.

A lakásviszonyok elég türethetők, különösen azokon a helyeken, ahol az emberek inkább pihenni akarnak. Azok a fantasztikus hírek, amelyek a balatoni lakásokról szárnyrakeltek, többékevésbé túlzottak. A parasztházakban kerttel, verandával, kabinnal négy-hatszáz koronáért már elég tisztességes, megfelelő lakás kapható. Ugyanez a forgalmasabb balatoni fürdőhelyeken a villákban néhány ezer koronába

kerül. És hiába jelent meg a rendelet, hogy a tavaly fizetett bérösszege nál a lakásért több nem követelhető, a többletet bizony senki sem kérte és senki sem kapta vissza.

A maximális árakat nem tartják be. Hogy miért, ennek is megvan a maga oka. Vegyük például a kérdésnél figyelembe a kenyessői állapotokat. Balatonkenesén a piacon egy kiló krumpli két koronába, egy liter tejfel tizenöt koronába, egy darab tojás egy korona husz fillérbe kerül. De még az a jobbik eset, ha ennyi pénzért ezek az élelmiszerek egyáltalán kaphatók. Ugy-e bár ezek az árak messze felette vannak a maximális áraknak? És még az ilyen ár mellett is verkeszenek a vásárlók egymással. Feljelentést senki sem tesz, mert a feljelentés csak a feljelentőre nézve járna kellemetlenséggel. Elsősorban is a feljelentő semmi pénzért sem kapna többé semmit. Másrészt azonban a feljelentés folytán meginduló kihágási ügyben az enyingi főszolgabíró hozna ítéletet. Enyingre csak kocsival lehet eljutni, a feljelentőnek tehát kocsit kellene fogadnia, hogy a tárgyalásra eljusson, esetleg ott kellene aludnia is, az így okozott költség pedig lényegesen nagyobb lenne a fizetett differenciánál. Feljelentést tehát senki sem tesz, az a két szál csendőr pedig, aki a faluban a közbiztonsági szolgálatot ellátja, sokkal jobban el van foglalva, minthogy folyton a piacon strázsáljon.

Füreden, ahol most Aradról Neuman Alfréd báró is nyaral a családjával és Siófok... ahol

minden akadályon áttörő akarattal kell megragadnunk. Ha a mostani alkalmat felhasználatlanul engedjük elsiklani mellettünk, úgy az talán soha többé nem tér vissza.

A megye és város érdeke ebben a kérdésben egy. Követelnünk kell, hogy ne csak a vidéki mőcöket vezetessék be velünk a kulturába, hanem a megye magyarságának megerősítésére már kulturált és vagyonos elemeket is csatoljanak a vármegyéhez. Elég hátrányunk, hogy az egész megye területén városi színvonalra emelkedett népesebb községünk nincs. Csaba és Gyula a miénk kell hogy legyen, éppen úgy, mint a többi földrajzi fekvésénél fogva a mi érdekkörünkbe tartozó járás is. Bihar-megye így is jelentősen többet fog kapni ugy területekben, mint a hozzá csatolandó Szarvas, Békés, Mezőberény, Gyoma és a többi népes és vagyonos békésmegyei városokban.

Nem fejtetem részletesen, mert azt hiszem felesleges minden bizonyítása annak, hogy ez a megyei kérdés, milyen nagy horderejű városi kérdés is. Arad jövő fejlődésében korszakalkotó esemény lenne a vármegyének a fentebbi módon vázolt kiegészítése. Hatalmas új területeket vonna be a város forgalmába, melyek Arad fejlődését rohamlépésben segítenék előre. Azért kell a városnak minden rendelkezésére álló eszközzel a megye támogatására sietni.

Barabás Béla és Purgly László főispánok kötelessége, hogy nagyarányú mozgalmat indítsanak jogos követelésünk érdekében a megyében és a városban egyaránt. Rendkívüli közgyűlésekre kell összehívni haladéktalanul a megyét és a várost. Felirattal, népes küldöttséggel kell eljárni a miniszterelnöknel és ebben a küldöttségben való részvételre fel kell kérni a megye nagy befolyású főurait. Minden siker attól függ, milyen erővel lépünk fel. Ha azt akarjuk, hogy figyelembe vegyenek bennünket, nagyarányúnak kell lenni a mozgalomnak, nehogy fellépésünk mikéntjéből arra következtessenek, hogy magunk sem tartjuk mindenekelőtt álló fontosnak a kérdést. Ne kegyet kérjünk, hanem jogos igényeinknek kielégítését követeljük. *Ujradai.*

Somogyi Gyula dr. és Salamon Samu aradi tanárok is üdülnek, a vendéglőkben elég tűrhető az ellátás, itt azonban alaposan ki kell nyitni az erszényt annak, aki jól akar lakni. Tulzás nélkül el lehet mondni azt, hogy — különösen Siófokon — egy személy teljes napi ellátása száz koronába kerül. Ezért a pénzért azonban már jól lehet élni. Füreden egy ebédnemű tíz, Siófokon ugyanaz bővített kiadásban tizennyolc koronába kerül. Ezért a pénzért leves, hus, főzelék, tészta és egy darab szomorkodó körte kapható. Siófokon még egy ugynevezett előétel is kijár. A menüt azonban nem egészséges gyomru embereknek találták ki. Aki rendes ebédet akar enni, az huszonöt-harminc koronán alul sem nem ebédelhet, sem nem vacsorálhat.

A régi különbség Siófok és Füred között még mindig fennáll. Füreden nagyobb az egyszerűség. Siófokon pedig szinte felháborító már a flanc. Pesti asszonyok, akik két esztendővel ezelőtt még azt sem tudták, hogy merre van a Balaton, lila selyemruhában, ugyanilyen selyem harisnyában és selyem cipőben, körmig érő briliáns gyűrűkkel mennek a vízbe és csalják az urukat. Ezeknél nem játszik szerepet a pénz.

Hozzá tartozik balatoni riportomhoz még az is, hogy jó kávét a Balaton mellett egyedül Almádban lehet kapni. Igaz, hogy ez a jó kávé itt két koronába kerül, de külön pohárban adják hozzá a tejszínhabot és az a tejes kenyér, amit a kávékhöz kapunk, akkora, hogy a Balaton mellett nyaralókat Almádba vonzza.

Nagy összeesküvés Moszkvában.

(A francia offenzíva békét hozhat.)

Moszkvában nagy összeesküvést lepleztek le. Az ellenforradalmárok már régóta készültek fegyveres felkelésre, hogy ezzel meggátolják a csehek ellen való csapatküldést. A szervezet szoros összeköttetésben volt *Alexejev* tábornokkal, aki tanácsait látta el a vezetőkkel. A felkelés kitörésének napját augusztus 2-ára tervezték, de a tisztek lajstromozásának hirtelen történt elrendelése, valamint az a rendelkezés, hogy sok lakást stratégiai okokból megszállottak, megakadályozta ezt. Letartóztatott fehér gárdistáknál megtalálták a fegyveres felkelés pontosan kidolgozott tervét. E szerint elsősorban a kormányépületet és az arzenált akarták megszállni, azután a *Kremli palotáját tűz alá fogni*. A várost kerületekre osztották be, megjelölve azokat a házakat, ahová gépfegyvereket raknak. Templomokra és magasabb házak padlására is akartak géppuskákat, sőt ágyukat is felvinni a *Kremli* lövetése céljából. Így a *Mindenszentek* templomára, a *Miklós-templomra*, a *Jelencházra* és a *Lozenkov-féle gyár padlására*. Az összeesküvés nyolc vezetőjét letartóztatták és agyonlőtték, köztük *Poljanszkij*, aki az egész mozgalom lelke volt és *Asztajevet*, a 96. lövészezred volt parancsnokát.

A szervezet egyes, tíz tagból álló csoportokból állott, úgy, hogy egy tag tíz részesnél többet nem ismert. Pénzbeli segítséget az entente nagy mértékben nyújtott, úgy, hogy egy résztvevő fizetése havonta meghaladta az 500 rubelt. A lapok azonkívül beszámolnak a vologdai, vladimiri, vjatkaei és oreli kerületekben előfordult felkelési kísérletekről, amelyeket véresen elnyomtak. Livnijben (Orel kerületében) a kormánycsapatok veszteségei nagyok voltak. Azonkívül mintegy 300 fehérgárdistát megölték. Pétervárott 20 embert agyonlőttek.

Esküdtek kisorsolása.

(Szeptember 2-án kezdődik az új ciklus.)

Az aradi esküdttörvény negyedik ülészakára az esküdtek kisorsolása megüzent. A ciklus, amely szeptember 2-án veszi kezdetét, 30 rendes és 10 pótesküdtet sorsoltak ki, a kiknek névsora itt következik. Rendes esküdtek:

Eckert Fülöp kékiestő, Arad. Dreznau Gyula bórkereskedő, Arad. Dragomir Gyula szatócs Arad. Dózsa Dezső kenyérsütő, Arad. Dengl Rezső magánzó, Arad. Dániel Endre bizt. vezértitkár, Arad. Cukor László fakereskedő, Arad. Buday Gyula nyomdavezető, Arad. Nikol Orbán földbirtokos, Doroszlófalva. Siva Orbán, Magyarpécska. Laza György kisbirtokos, Magyarpécska. Fülöp Gy. Géza dr. ügyvéd, Borosjenő. Friedmann Soma kereskedő, Ópécska. Gál István földműves, M.-Pécska. Friedmann Gyula földbérő, Arad. Fink Albert magánzó, M.-Pécska. Iritz Frigyes kereskedő, M.-Pécska. Hirsch Géza kereskedő, Ópécska. Konez Lajos építész, Ópécska. Polonyi Dezső révvámbérő, M.-Pécska. Kelemen Mihály földműves, M.-Pécska. Borsos József, M.-Pécska. Scheer Lajos kereskedő, Borosjenő. Rohács András földbirtokos, M.-Pécska. Oroszlán Pál kisbirtokos, M.-Pécska. Gáspár István földbirtokos, Ópécska. Hajas István kisbirtokos, M.-Pécska. Kelemen Pál földműves M.-Pécska. Brunner Lajos kereskedő, Arad. Kovács István kisbirtokos M.-Pécska.

köztük a Krasnoje Szelóban állomásozó ezredhez tartozó tiszteket, azonkívül a külügyi népbiztosságnak három biztosát, akiket megvesztegetés gyanúja miatt vezettek elő. A Pravda egyik vezető cikke az egész borzsoázia elfogatását követeli.

Stockholmból táviratozzák: Moszkvából érkezett hírek szerint a múlt vasárnap a munkásság szabad ég alatt gyűlést tartott és tüntetett a bolsevik uralom ellen. A moszkvai munkásnép támogatja az ellenforradalmat.

Berlin. Azok az eredmények, amelyeket a németek a lassu visszavonulással és szívós védekezéssel lőváltak, éppen nem csekélyek. A német hadsereg tévesztése éppen olyan jelentéktelen, mint az emberanyagban szenvedett veszteség. Foch offenzívája mellett azonban nem lehetséges a németek részéről valami nagyobb szabású stratégiai offenzíva, ellenben taktikai támadásokkal a helyzetet még lehet javítani. Ez a helyzet a németek részéről. Viszont Amerika, Franciaország és Anglia kénytelen belátni, hogy nem megy olyan könnyen a német birodalom haderejének megsemmisítése és még sokáig kellene a háborút folytatni, másrészt Anglia nem nézi jó szemmel az amerikai fegyveres segítséget, mert nincs nyére, hogy Amerika támogatásával végződjék be a háború. Ebben a kialakult helyzetben úgy vélekednek német politikai és döntő katonai körök, hogy a mostani francia offenzíva befejezése után a kilátások lényegesen kedvezőbbek lesznek a békére. Ha pedig az offenzíva után sem következnek be valami fordulat a béke ügyében, kitűnően kiépített védelmi vonalukon a németek mindenestre kevés ember veszteséggel megvárhatják, míg az entente is le nem mond a nagy stratégiai támadások kilátástalan terveiről.

Pótesküdték: Petror Balázs háztulajdonos, Arad. Pick Ernő kereskedő, Arad. Politzer Miksa kereskedő, Arad. Rosenfeld Hermann kereskedő, Arad. Schlésinger Béla szatócs, Arad. Schneider József szabómester, Arad. Steinitzer Pál dr. ügyvéd, Arad. Szacsavay Zsigmond földbirtokos, Arad. Szalay Karoly dr. ügyvéd, Arad. Váradi János órás, Arad.

Az esküdtszéki ciklus előreláthatólag rövid lesz, mindössze néhány napig fog tartani. Eddig egyetlen ügy van tárgyalásra kitűzve: gyilkosság büntetével vádolt özv. *Stepán Tódorné*, *Stepán Aurélné* és *Buttka Stefánné* ügye. Az ügy a következő: 1917. év novemberében 14-én Marosborsáa gyanus körülmények között elhunyt *Stepán Tódor* földművelő. A megejtett nyomozás megállapította, hogy *Stepánt* felesége arzént tartalmazó légykővel megmérgezte. A mérgekverésben résztvettek: *Stepán Tódorné*, *Bulboka Stefánné* és *Balpar Vazulné*, akik közül az utóbbiak a mérgek beszerzése, megkeverése, a bűnjeltek eltiintetése körül tevékenykedtek. *Bulboka Stefánné* pedig külön kitanította *Stepánnét*, miként kell a mérget eredményesen felhasználni. Ezenfelül *Stepán Aurélné* 1918. januárjában ugyancsak légykővel megakart mérgezni özv. *Stepán Ignáciennét*, de a kísérlet nem sikerült. Az ügyesség a vádlottak ellen gyilkosság büntetéseért, arra való felbujtásért és bűnpártolásért, *Stepán Aurélné* ellen külön gyilkosság kísérletéért is vádat emelt.

Nagy győzelmünk Albániában.

(Pflanzer-Baltin visszafoglalta Florit és Beratot. — Német sikerek nyugaton.)

Budapest, 1918. augusztus 26. (Hivatalos.) Olasz harctér: Asotone területén sikeres előőrsi csatározások. E hó 25-ére virradó éjjel egy ellenséges repülőraj üldözéssel a páduai repülőteret megtámadtuk és ott jelentékeny károkat okoztunk.

Albániában báró Pflanzer-Baltin vezérezredes ellenoffenzívája Fierit és Beratot jutatta kezünkre. Ezzel azok a helyiségek, amelyek megszállásakor az olaszok 6 hete mint az Adriai kérdésnek a döntő fordulóját üdvözölték, ismét kezünkben vannak. Fieri véres utcai harcok után esett el. A hátráló ellenség üldözését folytattuk. Beratot a háború minden szenvedésén megacélozott, derék csapatunk átkaroló előnyomulásban foglalták el, nemsokára az ellenséget a környékét ábráló piragot és sinai magaslatokon is visszavertük. Az északi Devolin is új eredményeket értünk el. Az olaszok vesztesége harcosokban és hadieszközökben igen nagy. A vezérkar főnöke.

Berlin, 1918. augusztus 26. (Nagy főhadiszállás.) Nyugati harctér: Ruprecht trónörökös és Boehm vezérezredes hadseregei: Előteri harcok Balleul és Skarptól északra, Croycellitől nyugatra az ellenséges támadások tüzeinkben megakadtak. Gröbel alórmester géppuskás szakaszával 4 páncélos kocsit, Heone altiszt könyt nyu aknavetőjével 3 páncélos kocsit lőtt szét. Bapaume 2 oldalán az ellenség St. Leger Martin Puis között folytatta támadásait gyalogos csapatok és páncélos kocsik nagymennyiségben való harcbevételével igyekezett itt kieroszakolni a front áttörést, ahol az ellenséget tüzzel és ellenvetéssel visszavertük. Aztán friss erőkkel újból megújította a támadásait. Támadásai nagyjában meghiúsultak.

Részletben a csata folyása a következő volt: Az ellenség betört a Mrytolp nyugatra, Bapaumtól nyugatra Martin Pilchig terjedő vonalainkba. Bapaumtól északra az ott készenlében levő csapatok és tartalékok megállították az ellenséget. Lory Chayra, Ille északi szélé és Bapaumtól nyugatra haladó vonalon a későbbi támadások ezen a vonalon megtörttek. Bapaumtól délnyugatra, az ellenség Tilloy és Martin Puis között Guendecourt és Pleis fele tört előre. porosz tartalékekredek és tengerészeti gyalogság erőteljes ellentámadással visszavetette az ellenséget a Tilloy Martin Puis vonalra, mindkét helyiséget visszafoglaltuk. Sok szétfórt páncélos kocsi maradt vonalaink előtt és mögött.

Az Ancre-fronton Basentil Le Petit Camoil Tusat vonalra visszavetett állásainak közelébe előre dolgozott az ellenség erős támadásait, amelyeket este Camon és Somme között indított meg, visszavertük. A Sommetól délre az ellenség főbbszörös támadás után megvetette a lábát Capny és Fontaine községekben. A római út mentén visszavertük támadásait. Somme és az Aisne között nem volt különös harci cselekmény. Az Aillettetől délre porosz gárda megtámadta az ellenséget. Grecy au Montetól nyugatra elfoglaltuk a Pont St. Mard-tól délre levő magaslatokat és német vadász csapatokkal együtt visszavertük a fehér és fekete franciák támadásait, körülbelül 400 foglyot ejtettünk itten. Este az Aisnetől északra is összeomlottak az ellenség erős támadásai.

Német trónörökös hadseregei: Részletes harcok a Vasse mentén. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. Liseigne ukrán miniszterelnök, aki jelenleg Berlinben tartózkodik, nyilatkozatot tett közbe a lapoknak arról az állásról, hogy szövetséges állammá akarnák átalakítani Ukrajnát és Nagyoroszországot. Kijelentette, hogy ő mindenkor csak az Oroszországgal kötendő véd- és dacsövetségről beszélt olyan alapon azonban, amely teljes mértékben fenntartja Ukrajna állami önállóságát. Mi akik jelenleg Ukrajna vezetői vagyunk, hálával fogadtuk a központi hatalmak támogatását ama feladatunkban, hogy meglévő önálló és független uk-

rán államot befelé is kiépítsük minden tekintetben. Teljesen alapatlan azonban az a föltevés, hogy mi más államhoz akarnánk csatlakozni és hogy az oroszok karjába akarnánk magunkat dobni. Ha valamikor szövetségbe is lépünk Oroszországgal, csupán két független ország szövetsége lesz az.

Berlin. A Deutsche Tageszeitungnak táviratozzák Stockholmból: Moszkvában a napokban a munkások több gyűlést rendeztek, amelyekben a bolsevikiek ellen és az ellenforradalom mellett foglaltak állást. A bolsevikiek rendőrlátóságait megkettőztették, mert a munkások részéről erősebb tüntéseket vártak. A munkások azonban a gyűlések után nyugodtan szloltak el.

Bécs. Hamburgból táviratozzák: A Neues Hamburger Nachrichten szerint a Morningpost most már maga sem tartja valószínűnek a német front áttörését. A Journal de Geneve szerint a háború katonai döntés nem tehető be.

Lugano. A svájci határról jelentik: Párisi jelentések szerint az amerikai admirális főnöke hadihajón Brest kikötőjébe érkezett, ahol őt Poincare elnök fogadta.

Bécs. A frontról származó hírek szerint az entente hadvezetőség már maga is belátja, hogy az áttörés nem sikerült. Az áttörés különben, mint a jelentések mondják, nem is volt céljuk, mert csak későbbi időre tervezték.

Braun 20.000 koronára.

(Ekként a meggyilkolt orosz pénze.)

Egy sápadt, kisírt arcú, de egyenesen szépnnek mondható fiatal asszonyka kopogtatott be ma a délelőtti órákban szerkesztőségünk ajtaján, — egy orosz fogoly kalauzolására mellett. Az Aradon meggyilkolt orosz Braun felesége volt az illető.

— Szegény megboldogult férjem halála nagy fájdalom okozott — kezdte beszédét a kis sápadt arcú asszony tört. de tiszta német kiejtéssel. Boldog egyetértésben állunk, míg a háború viszontagsága el nem választotta tőlünk. Férjem, aki édes apjától örökölt borbélymesterséget folytatta Cholmban, többször közölte velem levélben, hogy sorsa kedvező és már van is mintegy 20.000 korona megtakarított pénzcskéje. Ma jutott tudomásomra, hogy a kérdéses pénzről csak 10.000 korona van meg, amely a pénzvári kerületi parancsnokságnál van letétbe helyezve. 10.000 korona tehát ismeretlen módon eltűnt.

A szerencsétlen asszony könyörögve kért bennünket, hogy segítsünk helyzetén, mert két gyermekének nevelése most már egyedül az ő feladata. Ajánlottuk neki, hogy tegyen főljelentést ismeretlen tettesek ellen a 10.000 korona jogtalan eltulajdonításáért. Az asszonyka a főljelentést meg is tette.

Braunné áttért azután látogatásának tulajdonképeni céljára:

— A férjemről írt cikkek lappeldányaiból szeretnék egy egy számat, hogy kis árváimnak valamely leírás emiék maradjon édes apjukról, ugy is a férjem meggyilkolásának, talán meg sem ismerték volna.

A meggyilkolt orosz özvegye, aki még egy darabig Aradon marad, annál a családnál lakik, ahol férje kosztolt.

Hadigondozó nagygyűlés Aradon.

(Teleky Pál gróf az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke részt vesz a nagygyűlésen.)

A kormány, hogy biztosítsa a hadigondozás kérdésének egyöntetű, helyes és célirányos megoldását, felállította az Országos Hadigondozó Hivatalt, mely az egész országot behálózó számos egészségügyi és egyéb szociális célt szolgáló intézeteinek és szervezeteinek segítségével már eddig is nagy lépéssel vitte előbbre a magyar hadigondozás ügyét.

Magában Arad városában, eltekintve az Arad városi és Arad vármegyei törvényhatósági hadigondozó Bizottságtól, eddig öt intézménye van az Országos Hadigondozó Hivatalnak, nevezetesen:

1. A Neuman-féle különleges kórház mint utókezelő kórház. 2. Az aradvárosi hadigondozó hivatal. 3. Az aradvármegyei hadigondozó népiroda. 4. A rokkantak munkaközvetítő hivatala. 5. A Zimmermann-féle művelőműhely.

Hogy a hadigondozás nagyfontosságú kérdés az egész társadalom bevonására feljlesztésük, az Országos Hadigondozó Hivatal az országos nagygyűlés, tartását határozta el, hogy ezek keretében a gyakorlat diktálta kívánalmak és igények is kielégítést nyerjenek.

Szentkeresztly Béla báró hadigondozó kormánybiztos Aradra érkezett, hogy az Aradon tartandó „Hadigondozó nagygyűlés” részleteit és határnapjait az illetékes tényezőkkel letárgyalja.

A kormánybiztos Purgly László és Barabás Béla dr. főispánokkal, valamint Schill József alispán és Varjassy Lajos polgármester és Kellner Lajos vm. th. főjegyző, a vármegyei hadigondozó népiroda igazgatójával a nagygyűlés határnapjait folyó hó 31-ét, szombatot, állapították meg. A nagygyűlésre Aradra érkezik gróf Teleky Pál, az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke is. Késéretében lesznek báró Szentkeresztly Béla kormánybiztos, Klischey egyetemi tanár és Petry miniszteri osztálytanácsos is.

A nagygyűlésre, melyet a vármegyei házban tartanak meg, hivatalos mindenki, aki a hadigondozás nemzetfenntartó eszméjének híve és a kérdés iránt érdeklődik. Kívánatos is, hogy azon az egész társadalom résztvegyen, mert csakis így érhetőek el azok a célok, melyek megoldására a nagygyűlések törekednek.

A nagygyűlés részletes programjának összeállítását folytatás van, az legközelebbi a nagyközönség tudomására jutni.

SPORT.

ATE-33. tisztek. 1—0. A válogatott mérkőzés elhalasztása miatt az ATE vezetősége az idő rövidsége miatt ellenfelet szerezni nem tudott, így a két csapat reváns mérkőzése került eldöntésre. A tiszti csapat az erős mérkőzése alatt sokat fejlődött és ezáltal különösen Geneszy és Reissfeld háttvédpár és Ketsis középfedezet nyújtottak kiválót. Schwarts a kapuban sok nehéz labdát tett ártalmatlanná, egy tizenegyest rávetéssel mentett. A csatársor három tartalékkal szerepelt és ezáltal komoly támadáshoz nem juthattak. Gutwillig kisérsé erőszakos volt. Az ATE szintén több tartalékkal játszott és csak erős küzdelem után tudta a győztes gólt elérni. Általában mérsékelt tempójú mérkőzés, melyben az ATE nagyobb technikával rendelkező csapata van fölényben, bár az első félidő változatos volt, a második félidőben azonban, midőn a tisztek csak tíz, majd kilenc emberrel játszottak, ATE döntő fölénybe került, azonban a tömörülő és lelkesen játszó védelem mindent ment. A 35-ik percben Nyiri tizenegyes lövését Schwarts védi és a játék utolsó percében egy kapu előtti kavardásból Murányi lövi közvetlen közelről a győztes gólt. Biró Bodnár (ATE.)

Az aradi tőzsde első napja.

(Holnap, kedden lesz a megnyitás.)

Az aradi áru- és értéktőzsde tanácsa vasárnap délelőtt ülést tartott, amelyen tekintettel a napról-napra növekedő értékpapírforgalomra, egyhangulag elhatározta az értéktőzsde azonnali megnyitását. A hivatalos megnyitás holnap, kedden délelőtt 11 órakor fog az aradi Lloyd-társulat nagytermében Múlek Lajos dr. tőzsedebiztos és a tőzsdetanácsosok részvétele mellett megkezdődni.

Az értékpapírforgalom egyelőre hetenként kétszer, kedden és pénteken délelőtt 11 órától kezdve fog lebonyolítani s az esetben, ha ennek szüksége bekövetkezik, a tőzsdénapon száma két tőről négyre fog emelkedni. A tőzsde látogatására a tőzsdetagokon kívül jogosítva vannak mindazok, akik a tőzsde útkarjánál belépő jegyet váltanak. A nem tőzsde tagok csak a hivatalos tőzsdei ügynökök, úgy mint Robitzek Lajos és Strasser Győző közvetítésével vásárolhatnak és adhatnak el értékpapírokat. A hivatalos tőzsdei forgalom tárgyát képezik mindazok az aradi papírok, amelyek tőzsdei jegyzésre az illető részvénytársaságok által bejelentettek.

A tőzsdén jegyzett értékpapírok árfolyama minden tőzsdei napon a tőzsdei árjegyző bizottság által hivatalosan megállapított és a napilapok útján nyilvánosságra fog hozatni. Ezekre az értékpapírokra vonatkozó minden vitás kérdés a tőzsdébiróság illetékessége alá tartozik. A tőzsdén magánforgalom tárgyát képezhetik más papírok is, azonban ezeknek árfolyamát hivatalosan nem állapítják meg és a felmerülő vitás kérdések csak az esetben bocsáthatók a tőzsdébiróság elé,

ha ennek illetékessége külön kikötetik. Az aradi pénzügyintézetek és ipari részvénytársaságok nagy része bejelentette részvényeit és zálogleveleit jegyzésre.

A tőzsdetanács teljesítésre vonatkozólag azt a határozatot hozta, hogy annak a kötés napját követő legközelebbi tőzsdénapon megelőző napon kell történnie. Amennyiben az ünnepnapra esnek, az esetben teljesítési idő a legközelebbi tőzsdénapon délelőtt 10 órája. A tőzsdeügyletek lebonyolítása egyelőre az aradi pénzügyintézetek segítségével fog történni, amelyek a megvásárolt értékpapírokat kiszolgáltatják és az érte járó vételárát felveszik. Amennyiben a tőzsdetanács azt fogja látni, hogy az értékpapírforgalom élénk és annak állandóságára lehet számítani, a tőzsdétikárnál a budapesti pénztár és zsrőügylet mintájára a tőzsdéügyletek lebonyolítása céljából külön szervezet fog létesíteni. A kötésekre vonatkozólag a tőzsdetanács úgy határozott, hogy egy kötéshez, ha a részvények névértéke 400 koronánál kevesebb: 25 darab; ha 1000 koronánál kevesebb: 10 darab, azonfelül pedig 5 részvény szükséges.

A holnapi első nap az értéktőzsdén minden bizonnyal rendkívül élénk lesz, amit az is bizonyít, hogy az utóbbi hetekben a kávéházi magánforgalomban is nagyarányú részvényvásárlások történtek. Meggyőződésünk, hogy az értéktőzsdei forgalom Aradon állandósulni fog és a város ezzel jelentős kommerciális intézménnyel lesz gazdagabb.

MŰVÉSZET.

Kövés a festmény — sok a vevő.

(Műpártolás a háborúban.)

A háborúban felszaporodott pénz már régen rávetette magát a műtárgyakra, a régiségekre, mindenféle limlomra és az új vagyonos elem lázas előkelőségek akarása végre jómódhoz jutott az igazi művészetet is.

Piktoraik nem panaszkodhatnak: szinte képtelenek annyit dolgozni, amennyi elköl, minden vászonra van vevő, csak legyen vászon és festék ebben a nyomoruságos anyagihiányos világban.

A vezető művészek mellett, akiknek egy-egy szebb festményeért tíz-huszezer koronát is adnak, a közepesek is érvényesülnek, sőt ha a talentummal ném iüzleti szellem is keveredik, a másodrendűek sokkal jobb vásárt csinálnak, mint például Csók István, Katona Nándor, Rippl-Rónai, Medvánszky.

Renesztog műkereskedő és alkalmi képművész foglalkozik a magyar festőművészet termékeinek értékesítésével. A kereslet igen nagy, a kínálat azonban megesappant. Festőink egy része ugyszólván robotban dolgozik, hogy a megrendelt „áru” elkészíthesse. Érdekes, hogy műkereskedők részére csak akkor dolgoznak, ha vásznat és festéket kapnak s ráadásul szivart is. Mert a szivar bodorodó füstje nélkül, ami a hangulathoz kell, vérbeli művészember nem tud dolgozni.

Különösen kapósak a portréfestők. A hírtelen gazdagok sorra megörökítetik magukat s mert eselkedeteik révén ez kevésbé sikerül, hát a megrendelt halhatatlansággal is beérik. Az arcképfestők alig győzik a rengeteg munkát. Mondanunk sem kell, hogy a festőművészet remekeinek árát fantasztikusan fölverték. Tudunk róla, hogy egy magyar mester igen gyöngén sikerült kis vásznáért negyvenezer koronát adott egy hadimilliomos. Testvérek közt valóban megér 5000 koronát.

Mindenesetre a legkevesebb kifogást akkor lehet emelni a háborús konjunktúrák lovagjai ellen, amikor fölös pénzüikkel a művészetet támogatják.

* **Allandó tett ház a Modern Kabarében.** Allandóan tett házakat vonz a Modern Kabaré mostani pompás műsora. A jelenlegi műsor minden tekintetben olyan elsőrangú, hogy a közöhségnek engedve, néhány napig prolongálni

kellett. Különösen Forrai Mihály tesz ki magáért, akinek óriási sikere van, Rummy, Náway Ilonka, Szeghő, Gergely és a többiek mind ki-tesznek magukért és a nagy sikernek tényezői. A kabarének Arday a rendezője.

Nagy lóversenyfogadások.

(A Gubacsi ménés 26.000 koronája.)

A budapesti rendőrségnek tudomására jutott, hogy a legutóbbi alagi meeting egyik versenynapján a Gubacsi ménés álnév alatt futtatott istálló tulajdonosa, Klein Izidor budapesti lókereskedő, 26.000 koronát helyezett el különböző variációkban két lovára: Satyr II.-re és Podmelecre. A fogadás nem a törvényesen megszabott keretek között történt, mert Alagon tudvalevőleg nem működnek bookmakerek. A 26.000 koronát a Gubacsi ménés tulajdonosa a Metropole-kávéházban adta át egy zugbookmaker megbízottjának. A fogadás ilyenformán elég nyíltan, mindenki szemeláttára játszódott le és az összeg szokatlan nagysága még a kávéház ugynevezett sportlátogatóinál is feltűnést keltett.

Miután a zugbookmakernél való fogadás tiltva van, a rendőrség, — amikor tegnapelőtt tudomására jutott az eset — nyomban megindította a vizsgálatot, hogy leleplezze a zugbookmakert, aki ilyen nagy összegek ellenében is vakmerően üzi a maga tiltott mesteriségét. Az eljárás során megidézte az eset állítólagos szemtanuit, de idézést kapott a Gubacsi ménés tulajdonosa, Klein Izidor is szombaton délelőttre. A szemtanukat és Klein istállótulajdonost Jeszenszky Cellért rendőrfőtanácsos, a detektív-osztály főnöke hallgatta ki. Valamennyien, akik látták, amikor Klein Izidor a 26.000 koronát átnyújtotta a zugbookmaker megbízottjának, kijelentették, hogy a fogadás tényleg megtörtént, maga Klein Izidor is beismerte, hogy azon a napon két esélyes lovára 26.000 koronát tett fel, de nem tudta megnevezni azt az egyént, aki a pénzt átvette, sem

arra nézve nem tudott felvilágosítást adni, hogy a fővárosban működő zugbookmakerek közül melyik tartotta meg a nagy fogadást.

Ennek az esetnek a nyomán a rendőrség most a legszélesebb körű nyomozást indított meg, hogy leleplezze a budapesti zugbookmakereket, akik azóta szaporodtak el, mióta az új adótörvények megadóztatják a bookmakerfogadásokat is. A rendőrségnek többek között tudomása van arról is, hogy ezek a zugbookmakerek minden összeget elfogadnak s egy-egy versenynapon harminc-negyven, sőt százezer koronát is keresnek. Ezek az összegek, mint adótételek, természetesen elvesznek az állam számára. A zugbookmakerek szervezete már annyira kiépült a fővárosban, hogy mindazokon a helyeken, ahol sporemberek megfordulnak, de künn a lóversenytéren is, megjelennek megbízottaik és átveszik a kisebb-nagyobb összegeket.

Ezek a zugbookmakerek természetesen rendkívüli óvatossággal üzik üzelmeküket és ennek az óvatosságnak tudható be, hogy bármekkora összegű fogadást simán és hiánytalanul lebonyolítanak. Megtörtént például, hogy hetekkel ezelőtt egy istállótulajdonos két lovára 4000 koronát helyezett el az egyik zugbookmakernél, mind a két ló nyert s még aznap este megkapta a zugbookmakertól a 80.000 koronát, amennyi a két ló győzelmére ki volt kötve.

A rendőrség, hogy a zugbookmakerek üzelméről adatokat kapjon, már ki is hallgatja a Metropole-szálló igazgatóját, ezenkívül Weingrubert Ignácot, az Edison-kávéház tulajdonosát és a Marilla-kávéház tulajdonosát is. A rendőrség tudomása szerint a Marilla-kávéház ezeknek a zugbookmakereknek főtanácsja és rendszerint innen küldik szét megbízottaikat más kávéházakba. A rendőri nyomozás egyelőre még nem mutat fel pozitív eredményt, mert a rendőrség csak azt tudja, hogy a zugbookmakerek egyik feje egy Rosenthal Pál nevű egyén, aki jelenleg katonaságban van, így nyelvére nem vonható. Éppen ezért a rendőrség azzal a tervvel fogalkozik, hogy a zugbookmakerség gyökereit kiirtására segédeszközöket kér a ormánytól: a főkapitány javasolni fogja, hogy a kihágási törvénynek a zugbookmakerekről szóló szakaszát osztrák mintára terjesszék ki azokra a fogadókra is, akik ezeknél a zugbookmakereknél helyezik el pénzüket. A rendőrség azt reméli, hogy ezzel gátat vet az üzelmeknek.

TANÜGY.

(—) Az Arad városi női felső kereskedelmi iskolában a javító és pótló vizsgálatok e hó 31-én, a beiratások szeptember 2., 3. és 4-én kezdődnek.

(—) Beiratások, vizsgálatok és a tanév megnyitása az aradi állami felső leányiskola és leánygimnáziumban. Az aradi állami felső leányiskolában a beiratások szeptember hó 2., 3. és 4-én d. e. 9—12-ig tartanak. Az összes javító vizsgálatok szeptember 2-án d. u. 3 órakor lesznek. A felvételi (különbözeti) vizsgálatok szeptember hó 3-án d. u. 3 órakor lesznek megtartva. A magánvizsgálatok és pótló vizsgálatok írásbeli részét szeptember hó 4-én d. e. 8—1 és d. u. 3—6-ig; a szóbeli részét szeptember hó 5-én d. e. 10—1-ig és d. u. 3—7 óráig tartjuk meg. A magántanulók jelentkezéskor tartoznak az igazgatónak átnyújtani folytatott tanulmányaiknak rendjét, illetve azokról egy kimutatást. A beiratáskor 18 korona felvételi díj fizetendő. A tanév megnyitása „Veni Sancte” szeptember 5-én lesz. A rendes előadások szeptember hó 6-án d. e. 8 órakor veszik kezdetüket. — Az igazgatóság.

(—) Az Arad városi Felső Kereskedelmi Iskolában a javító és pótló vizsgálatok folyó hó 31-én, a beiratások szeptember 2., 3. és 4-ikén kezdődnek.

HIREK

Lukachich báró tolvajai

(Az ellopott börtöndben értéktárgyakon kívül tisztiek Mária Terézia-rendes folyamódóinai voltak.)

Megirták, hogy Lukachich Géza báró altábornagy, a budapesti honvédkerület parancsnokát milyen érzékenyen károsította meg egy tolvaj a budapest-bécsi gyorsvonaton. Az altábornagy nem is annyira a saját veszteségét fájlatja, mint inkább amaz érdemes tisztékét, akiknek a Mária Terézia-rendért folyamodó okmányait, Bécsbe magával vitte s amelyeket a börtönddel együtt a tolvaj természetesen szintén ellopott.

Lukachich altábornagy felkérte a sajtót, hogy az őt ért lopásról megjelent közlemények kiegészítéseképpen adja közre a börtönd részletes tartalmát, hátha így egyes, esetleg megtalálható tárgyak a tolvaj nyomára vezetnek. Feltehető, hogy a tolvaj a rendkívül fontos okmányokat a koináron-bécsi vonal mentén vagy kidobta a pályatestre, vagy pedig valamelyik állomáson letette, mint ahogy ez két, a börtöndben lévő könyvvel megtörtént: ezeket t. i. Bécske állomáson megtalálták.

Rendkívül fontos volna, ha az okmányok, a melyek senki másra értéket nem bírnak, megkerülhének, mert ezek az okmányok megszerzéséhez szükséges anyag csak nagy nehézségek árán szereshető meg. Egy folyamodó tiszt a folyamódóknak bemutatása óta el is esett a harcúterén. Lukachich altábornagy felkérte tehát a közönséget, hogy kússzon az ellopott tárgyak után, a mondra vezetőknek ez a korona jutalmat helyez kilátásba.

Az ellopott börtöndnek leírását, valamint a bennük megtaláltak alább közöljük:

Sárgabőrűbörtönd, kb. 65—70 cm. hosszú vörösbarna vitrolaváson behuzattal, a börtöndben belül Strauss kassai cég címe. A másik börtönd valkanfűberből készült, fedelén elmosódva „Oberst Lukachich I. R. 38.” olvasható. Egy tábori szürke zubbonyi sapka és egy tábori szürke zubbonyi zubbony, egy lovaslónadrág és egy világoskék zubbony, egy világos (Pejachevich) nadrág, benne egy péterváradai cég címe, mosdó eszközök, egy beretva, melyen Krakesch és Brakesch cég neve is van vésva, továbbá egy csomó kitüntetés, még pedig I. Mária Terézia-rend lovagkeresztje, I. Lipót-rend középkeresztje, 2. Lipót-rend lovagkeresztje, I. II.-od osztályú katonai érdemkereszt kardokkal, I. III. oszt. katonai érdemkereszt, I. II. oszt. Vaskoronarend kardokkal, I. III. oszt. Vaskoronarend, I. Vöröskereszt tisztí tiszteletjelvény, fém, kisebb érem és egy doboz éremszalagokkal, I. derékszí szuronnyal I. pár női cipő, I. ezüst cigarettatárcsa, 13 cm. hosszú, 8 cm. széles, a felső külső lapon bele van vésva a 2. hegyi dandár fekete-sárga jelző zászlója és a tábori pósta pecsétje, az alsó külső lapon hadiesemények, amelyekben az illető dandár résztvett, a belsejében körülbelül 15 tiszt névaláírása, köztük a Lukachich név is. Továbbá egy ezüst pecsétnyomó cimerral, egy griffmadarat, mely jobbiban kardot tart, fehérnemű L. G. monogrammal és végül egy csomagoló papírból készült borítékban több tiszt Mária Terézia-rendért folyamodó okmányai német nyelven szerkesztve.

A fővárosi rendőrség széleskörű nyomozást indított az egész vasúti vonalon.

— A bajor trónörökös eljegyzése. Münchenből jelentik: A király nevenapja alkalmából végbement udvari ebéden nyilvánosan közölték Rapprecht trónörökös, Antonia luxemburgi hercegnővel történt eljegyzését.

— Spitzmüller báró és Wimmer báró. Bécsből jelentik: Politikai körökben beszélnek, hogy az osztrák-magyar bank új kormányzójává Spitzmüller bárót nevezik ki. Wimmer báró tárcáját leteszi és ő lesz a közös pénzügyminiszter.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Petrán János huszáronkéntest, a néhai dr. Petrán János aradi tanár és szőlőbirtokos fiát, aki bevonulása előtt a bécsi cs. és kir. Művészettörténeti Intézet osztályfőnöke volt, a budapesti Országos Szépművészeti Múzeumba művészettörténésznek nevezte ki.

— Katonai kitüntetések. A király Hosszpodir Ernő 33. gy. ezredbeli őrnagyot és Emele Károly 33. gy. ezredbeli századost a 3-ik osztályú vaskorona-renddel tüntette ki. Közülük Hosszpodir őrnagy másodszer kapja ezt a kitüntetést. Muzsik Zoltán 2. h. gy. ezredbeli tart. századost a 3. osztályú érdemkeresztrel és kardokkal tüntették ki.

— Dr. Deutsch Izsó az „Arad és Vidéke” szerkesztője. Az „Arad és Vidéke” politikai napilap kiadójának elhatározásából a mai naptól kezdve dr. Deutsch Izsó aradi ügyvéd, mint az „Arad és Vidéke” egyik szerkesztője jegyzi a lapot. Dr. Deutsch Izsó régi és kipróbált publicista, akinek aktív részvétele az aradi újságírásnak határozott nyeresége.

— A mecklenburgi herceg nem lesz finn király. A berlini Localanzeiger értesülése szerint Adolf Frigyes mecklenburgi hercegnek a finn trónra való jelölését már elejtették. Most más irányban folyik a tárgyalás. A finn országgyűlés szeptember közepén ül össze és megállapítja a király választás napját.

— Változások a szolgabírók beosztásában. Purgly László Aradvármegye főispánja szeptember elsejével Mózes István eleki szolgabíró a nagyhalmágyi főszolgabírói hivatalhoz osztotta be szolgálattételre. — Schauer Gábor borosjenői szolgabíró a kisjenőhöz, dr. Szivárvány József kisjenői szolgabíró az elekihez, Akay Ágoston nagyhalmágyi szolgabíró a borosjenői szolgabírói hivatalhoz.

— Új vezértitkár. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatósága legutóbbi ülésén vezértitkárnak választotta meg Alföldy Pál gazdasági tanárt, aki szaktudásával már eddig is jelentékeny szerepet játszott a vármegyei gazdasági kérdések megoldásánál. A kiváló szakember új megbízása a gazdaközönség osztályon rokonszenvével találkozott.

— Készül a virilis adólisták névsora. Szeptember elseje lesz az a dátum, midőn az adóhivatal a legtöbb adófizető polgárok névsorát benyújtja a polgármesternek, aki a névsort nyolc napra kifüggeszteti. Ez a kimutatás természetesen még korántsem lesz végleges. Sikertől a készülőfélben lévő adótervezetbe betekintést nyernünk, ahonnan körülbelül megiehet már állapítani azoknak a virilistáknak a névsorát, akik a tavalyi listában nem voltak benn.

— Az új virilisták közt a legelső a Steiner és Goldschmid-cég, mely a zsigmondházi parcellázások révén körülbelül 60.000 korona adót fizet. Továbbá Hess Béla, mint annak a konzorciumnak a tagja, amely a Fehér Kereszt szállót megvásárolta. Új virilisták még Faragó Gyula, aki a hadsereg számára történő állatszállítások után fizet körülbelül 4300 koronát; Kaufmann Lajos körülbelül 4400 korona adóval szerepel. Új virilisták lesznek még Tömöri Jenő, az Andrényi cég bétagja, báró Bohus Lajos, Kerpel Izsó papirkereskedő, Havas Sándor ügynök, Bársony Andor harisnyakereskedő, nemkülönben két cipőkereskedő: Kutányi Ferenc és Lévai Adólf is szerepel a névsorban. Háromi László dr. is, mint hadseregszállító, a kire 4500 korona adót vetettek ki. Az adóhivatal különben fejszólítást intézett ama virilis jogu adózókhoz, akik valamely takarékpénztártól igazgatósági jutalékot élveznek, hogy rögtön jelentsek ezt be.

— Olasz repülők olasz polgárokat gyilkoltak. A Magyar Távirati Irodának jelentik a cs. és kir. sajtóhadiszállásról: Ellenséges repülők bombatámadást intéztek a 24-ére virradó éjszakán Cassansa és környéke ellen. Katonai kárt nem tettek semmiben. Az olasz polgári lakosság közül azonban többen meghaltak és megsebesültek, amiért az olaszok kiméletlen eljárása nagy felháborodást keltett.

— Házasság. Denczig István házasságot kötött Ujpesten özvegy Medved Ferencné, sz. Paffsuga Zsófiával. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szalay Sándor mezőturi ref. kántor és Krucsó Rózsika folyó hó 20-án házasságot kötöttek.

— Forrongás az olasz munkások között. Svájci lapok közlik, hogy Milánóból jött értesülések szerint Észak-Olaszországban a kenyér és élelmiszer hiány miatt a munkások rendkívüli módon szenvednek. A munkások között naponként nagymérvű zavargások törnek ki.

— Goga Oktávián üzletei. Bukarestből jelentik: A parlamenti bizottság által eszközölt házkutatások és nyomozások már eddig is egész sorát a terhelő adatoknak derítették ki a Bratianu kormány gazdálkodására vonatkozólag. Többek közt kiderítette a vizsgálat, hogy a Bratianu-kormány nemcsak jelentékeny pénzösszegekkel támogatta a magyarországi izgatásokat, hanem alkalmat és módot adott azoknak hogy külömléle üzletek útján pénzhez jussanak. Így Goga Oktávián is, a Magyarországból átpártolt román költő tagja volt egy közkereseti társaságnak, melynek néhány tagja a falvakban a parasztoktól mind összevásárolta kormányhatósági támogatással az összes aranypénzt, a melyet azután nagy agióval továbbadtak. Gogák azonkívül nagy üzletet folytattak aranyékszerekkel is. Egy szép napon különvonatot bocsátottak Gogáknak rendelkezésére, mely társait és Take Jonoscu egy barátját Szentpétervárra vitte. A vizsgáló-bizottság most kutatja, hogy ez utazásnak mi volt tulajdonképeni célja.

— Halálozás. Mandl Dávid tekintélyes Arad-gáji kereskedő hosszas szenvedés után életének 58-ik és boldog házasságának 32-ik évében Budapesten elhunyt f. hó 21-én. Temetése f. hó 23-án volt a Rákosi temetőben. Halálát özvegyén kívül két fia gyászolja. Mandl Andor nyersterménykereskedő és Mandl Manó hadbavonult. Fivére Mandl Áron és neje született Asszó Gizella Arad-gáji és nővére özv. Grossz Hermanné, született Mandl Papi Nagyszalonta és a kiterjedt rokonság.

Lupsa Aurora, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának tisztviselője 17 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap volt nagy részvét mellett.

— A városi kiscigulyas. Megváltoztak az idők nagyon. A múlt idők eseményei lassanként elmosódnak emlékezetünkben és mi észre sem vesszük, hogyan szokunk hozzá napról napra a körülöttünk megváltozott élethez. Néha azonban olyan furcsa eseteket produkál ez az új élet, hogy megreppenünk ebben a tompa élemlésben és méla mosoly kíséretében merülünk el a múlt idők soha vissza nem térő emlékeibe. Valamikor, — mikor még dalos kedvűl te meg a lelkeket, — hányszor hallottuk vidám mulatókból a hótát: „Elszegődtem Tarnócára bojtárnak... fizetésem tíz forint husz krajcár...“ De régen kellett ennek a nótának igaznak lennie, mikor éppen ma jelenti a gazdasági szék ülésén Vannay tanácsnok, hogy Szimion Joca városi kiscigulyas havi fizetését 300 koronáról 400 koronára emelte fel a gazdasági szék. Boldog kiscigulyas! — De mi fizetést kaphat ily körülmények között a nagyigulyas?

— A német csodaágyu helye. A Newyork Herald haditudósítója leírja azt a helyet, ahol egy német csodaágyu volt felállítva. E szerint az a vasszerkezet, amelyen az ágy állott, 10 méter átmérőjű és 3 méter magas. A mozgó rész 119 golyón fekszik, mindegyik golyó husz centiméter átmérőjű, ennek az egész résznek a súlya legalább 150 tonna. Három sinpár vezet az ágyúhoz. A fák koronái 30 méter körzetben vörösek és elhaltak. A szerkezet egyik alkatrészén látható a gyári cég jelzése: Krupp-művek Grusenwerk, Magdeburg.

— Rablógyilkosság Bécsben. Bécsből jelentik: Tegnap délelőtt megjelent a rendőrségen Szledovszky Jozefin husz éves munkásné és bevallotta, hogy június 31-én fejszezsapdókkal elkábította a nyokvan éves Weszeli Veront, azután megfojtotta, a holttestet pedig a szobában egy kosárba préselte. Az öregasszonyt Szedovszky meglopta, amit ez észrevett és feljelentéssel fenyegetőzött. A következő ményektől való félelmében követte el tettét és most azért jelentkezett önként, mert a holttest a kosárban borzalmas büzt árasztott és azt semmiképen sem tudta a szobából eltávolítani.

— Eltűnt aranylánc. Vasárnap délután Neptun iudóbe ment fürödni Erdélyi Sándor önkéntes, aki fürdés előtt 350 korona értékű aranyláncát átadta a fürdősasszonynak megőrzés végett. Erdélyi elfelejtkezett a láncáról és felöltözöködés után nem kérte azt vissza. Ma eszébe jutott és elment a Neptunba, ahol a fürdősasszony azzal a kellemetlen hírrel fogadta, hogy a láncot egy ismeretlen vendég vitte el egy penztárcával együtt. A rendőrség nyomozza az ismeretlent.

— A predáli vonal átvétele. Az osztrák-magyar-román szerződés értelmében a predáli vonalat a magyar vasutvonalhoz csatolják. A vonal átvételével a Máv.-ot bízták meg. A szükséges előkészületek már megtörténtek, de az át vétel nem hajtható végre még, mivel a vonal a németek kezelésében van, akik azt egyelőre nem akarják átadni.

— Aki 85.000 korona értékű aranyat halmozott fel. Lugosról jelentik: Egy betörés folytán érdekes dologra bukkant a lugosi városi rendőrség: 85.000 korona névértékű arany pénz volt felhalmozva egy lugosi előkelő nagy kereskedőnél. Száz, husz és tiz koronás aranyból állott ez az összeg, amely azonban az aranygyűjtő birtokából idegen tulajdonba mentek át. Augusztus 18-áról 19-ére virradó éjjel ugyanis — mint már megírtuk — betörték Klein Alfréd nagykereskedő, a Németh és Klein cég tulajdonosának lakásába, ahonnan több vadászöltönyt és 85.000 korona aranypénzt loptak el. A rendőrség által megindított nyomozás pár nap alatt kiderítette a részletet. Megállapították, hogy a betörést orosz foglyok követték el. Klein Alfréd cselédszemélyzetének segítségével. Klein szobaleánya benső barátságot tartott fenn egy orosz fogollyal, aki aztán rávette a cselédet arra, hogy a betörést együtt kövessék el. A szobaleány tudott az aranykészletéről, mert ő mutatta meg az oroszoknak a szekrényt, amelyben a nagyértékű aranypénz volt felhalmozva. Az erélyesen vezetett nyomozás folytán 60.000 korona összegű aranypénz már meg is került. Ezt az összeget Pollák Ignác kereskedőnél alkalmazott orosz munkás rejtette el gazdája lakásának a padlásán, ahol a pénzt a rendőrség emberei meg is találta. A többi 25.000 koronát is csakhamar a rendőrség megkeríti, mert a nyomozó közegek újszólván biztos nyomra akadtak. Az eset városzerte nagy feltűnést keltett, mert hihetetlennek tűnt fel, hogy egy helyen ilyen nagyösszegű aranykészlet legyen felhalmozva. Most megindult a kombináció arra nézve, vajjon az Osztrák-Magyar Bank jogosult-e az aranykészletet lefoglalni és azt papírpénzzel beváltani.

— Betörések. Nap-nap után feljelentések érkeznek a rendőrségre, hogy a Kosár- és Töltés-utcákban ismeretlen tettesek egymásután követik el a betöréseket, lakásfosztogatásokat. Valamennyien azonos módon történtek ezek, a bezárt ablakokat felfeszítették és a lakásokat kifosztották. A rendőrség mindent megtett a betörők kézrekerítése iránt.

— Az aradi orthodox metsző árdragításai. Pethovics Béla rendőrfelügyelőhöz névtelen feljelentés érkezett Sápsovics Bernát orthodox hitközségi metsző és felesége ellen árdragításért. A rendőrfelügyelő az ügy megvizsgálására kiküldötte a harctérről most hazakereszt Ferencz Sándort, a rendőri karnak egyik ki-próbált emberét, aki megtudta, hogy Sápsovicsék különösen cérnával és liszttel kereskednek. A rendőr, aki vidéki kereskedőnek adta ki magát az orthodox metsző előtt, cérnát kért. Sápsovics a cselnek beugrott és megállapodtak, hogy e hó 23-án Ferenc Sándor átveszi három nagy orsó ezer yardos cérnát ötvenhat koronájával és öt kg. lisztet öt és fél koronáért kilónként. A rendőr magához véve két társát, elment a jelzett helyre. A lakásba azonban csak Sápsovicsné snét találta otthon, mert a férfi megszökött a veszedelmét és a hátsó kapun elillant. Sápsovicsné kijelentette, hogy nekik sem minemű cérnájuk nincs. A megtartott házkutatás azonban meglepő eredménnyel végződött. Az egyik ágyban 102 nagy orsó fehér és fekete cérnát, nagyobb mennyiségű himzőselymet és a fűkamrába 107 kiló lisztet találtak. A rendőrség árdragítás miatt megindította a kihágási eljárást Sápsovicsék ellen. A talált dolgokat pedig elkobozták.

— Egy kis leányt elgázolt a lakodalmas menet. Vasárnap délután egy 30 kocsiból álló román paraszt lakodalmas menet járta be a várost. A Varjassy Lajos-utcában a hangos kurlongatástól megbokrosodott az egyik bérkocsi lovai, felrántották a kocsit, amely elgázolta a járdá szélén álló Szeles Katalin 12 éves leányt. A leány eltört a ballabát és jobb kezén is életveszélyes sérüléseket szenvedett. A rendőrség a sebes gyermeket a kórházba szállította be.

— Lukács György harmadfélmillió nyeregsége. Az ugocsamegyei Turterebes község határában van egy 3400 holdas birtok, mely évekkel ezelőtt még gróf Hessenstein Mórné, született báró Perényi Maivin tulajdona volt. A grófnő tulajdonából árverés útján került el a birtok. Azóta, rövid idő alatt több tulajdonosa volt, akik mind vesztéssel adták tul rajta. Nyolc hónappal ezelőtt az akkori tulajdonos, báró Tinti Hermann bécsi lakos három millió koronáért Lukács György titkos tanácsos, volt miniszternek adta el a birtokot. Lukács a napokban tulajdonosa a birtokon, Politzer, budapesti tőzsdébizományos vette meg tőle 5.300.000 koronáért.

— Kilosztott bőrönd. Schreiber Vilmos dr. közismert aradi orvos Karlsbadban nyaralt. Amikor onnan haza indult, utipodgyászát, a melyben magának, továbbá nejeének és fiának ruhái, szőrméi és fehérneműi voltak, vasutra adta. Schreiber dr. Pusztapón rokonai látogatására kiszállt, podgyásza pedig ma megérkezett Aradra. Schreiber dr. megbizottja a podgyászt lemérette és ekkor kiderült, hogy az sulyra könnyebb, mint a feladaskor volt. A ládát felnyitották és megállapították, hogy utközben tolvajok ellopták beőle Schreiber dr. és fia összes férfi ruháit, továbbá dr. Schreibernek több darab értékes szőrméjét.

— Földárverés. A gazdasági szék mai ülése 4 öt holdas parcella került árverésre, két parcelláért az eddigi bérletk, kik holdankint eddig 20 koronát fizettek, önként 100 koronát ajánlottak fel. A gazdasági szék a felajánlott bérösszeget elfogadta. A másik két parcella élénk harc után holdanként 130—140 koronáért lett bérbeadva.

— A távirat korlátozása. A hivatalos lap vasárnapi száma báró Szerényi József kereskedelmi miniszter rendeletét közli, mellyel szeptember 1-től kezdve korlátozzák a posta- és táviróforgalmat. A miniszteri rendelet szerint a közönséges magánlevelek és áruminták sulya a 250 gramot meg nem haladhatja; a helyi forgalomban ezentul állami táviratok sem küldhetők; údváriassági jellegű üdvözlések, szerecsékívánatok, részvétnyilatkozatok, köszönetet tartalmazó magántáviratok nem adhatók fel; délután négy órától esti kilencig feladott magántáviratokat csak „sürgős” jelzéssel lehet feladni és utánuk háromszoros távirati díj jár. Az a korlátozás, hogy esténként 9 órától reggeli 7 óráig, továbbá vasárnapokon és ünnepnapokon szintén csak „sürgős” magántáviratokat lehet feladni, továbbra is érvényben marad. Miután az ellenséges államokba „sürgős” hadiforgólyatviratok nem küldhetők, a táviróhivatalok egy időben, mikor e rendelkezések szerint csak „sürgős” táviratok adhatók fel, hadiforgólyoknak szólnak, vagy ilyenektől eredő s az ellenséges külföldre továbbítandó táviratokat nem vesznek fel.

— Sulyos szerencsétlenség történt ma délután a repülőtéren Fodor és Reisinger-féle építkezésnél. Finszter József 17 éves ácsinas egyik épülő legénységi laktanya tetejéről, ahol csava rokat erősített meg, leesett, agyrázkódást és sulyos belső sérüléseket szenvedett. A hatóság részéről Kovács Antal alkapitány és Stauber Andor dr. ker. tisztai orvos jelentek meg. — A szerencsétlenül járt fiút a mentők a kórházba szállították.

— A fejeskáposzta, sárgarépa és paradicsom legmagasabb ára. A hivatalos lap mai számában jelent meg a zöldség és gyümölcsforgalmi intézőbizottság rendelete a fejeskáposzta, sárgarépa és paradicsom legmagasabb áráról. A rendelet szerint a fogyasztó a kiskereskedőnél a fejeskáposztáért kilógramonként 1 koronát köteles fizetni, a sárgarépa ára 104—116 fillér, míg a paradicsom kilója ugyancsak egy koronába kerül. Ez árak mellett a kereskedők nem járnak rosszul, mert a fejes káposzta a termelőnél 56, a nagykereskedőnél 82 fillérbe, a sárgarépa a termelőnél 60—70 fillérbe, a nagykereskedőnél 86—98 fillérbe, míg a paradicsom a termelőnél 50, a nagykereskedőnél 80 fillérbe kerül.

— Kéréslem. Azon hölgyek címét kérem velem közölni, kik vasárnap d. u. 4—5 óra között látták, hogy én fekete dreszben a Neptunban a ruhatárosnének egy nyakláncot amulet-tel átadtam. Erdélyi Sándor vonalparancsnokság.

— Amerika zsidó lakossága. Newyorkban most jelent meg a zsidó Year Book. (Évkönyv) A könyv adatai szerint az Egyesült-Államokban 1917-ben 3.012.141 zsidó lakos volt, ami az egész lakosságnak három százaléka. Newyorkban lakik a legtöbb zsidó: 1.350.000. Tehát Newyork a világ legnagyobb zsidó városa. — Csikágóban 250.000, Filadelfiában 175.000, Clevelandban és Bostonban 75.000, Baltimorében, Newarkban és St.-Luisban 50—50.000 zsidó lakik, ezenkívül 23 város és község számlál 10—15.000 zsidó lelket.

— Keresk. szakoktatás. Könyvelés. Gyors- és gépirás, számtan stb. Beiratkozás: Gyors- és gépirásiskola: Lázár Vilmos-u. 2.

Jubiláló rokkant-egylet.

25-ik közgyűlés.)

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegylete negyedszázados főnállását aug. 18-án Budapesten, az Országos Zeneakadémia hangversenytermében diszközgyűlés impozáns lefolyású volt. Résztvettek azon a kereskedelmi, földművelési, honvédelmi miniszterek kiküldöttjei képviselve voltak a főváros, az Orsz. Iparegyesület, az Al. Munkásbiztosító Hivatal, az Orsz. Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár, továbbá társadalmi intézmények, bankok, több kereskedelmi és iparkamara, Iparfelügyelőség, ipartestület és vármegye. Ott voltak még az egylet fiókjainak küldöttjei.

Az ünnepély a Hymnus elénekülésével vette kezdetét, a megnyitó beszédet pákai Kölber Alajos kocsigyáros, az egylet 25 év óta működő elnöke és örökös tb. elnöke mondotta. Beszédében hálás szavakkal udözött az egylet alapítóinak s főbb vonásokban vázolta az egylet negyedszázados küzdelmes, de eredményekben gazdag pályafutását. Az ünnepi beszédet Darvas Adolf alapító tag tartotta. A vidéki fiókpénztárak nevében Schneider Vilmos soproni elnök, a diósgyőri 2. sz. fiók részéről pedig Deák József beszélt. A közel 6000 rokkant köszönetét a vezetőség iránt Szabó Béla rokkant tag volt vasöntő fejezte ki egyszerű szavak kíséretében. Ezután Tatár Apárd Ábrányi Emil „Szózat a munkásokhoz” c. költeményét szavalta el nagy hatással, majd az elnöki zárzó következett, mire Thék Endre iparkamarai alelnök, Wildner Ödön dr. székesfehérvári tanácsnok és Méhely Kálmán szólaltak fel, méltatván az egylet kiváló szociális tevékenységét és biztosítván a vezetőséget jövőbeni legteljesebb támogatásukról. Az ünnepélyt a Máv. gépgyár „Céllhang” dalegyesülete a „Talpra magyar” c. dal elénekülésével zárta be halásosan. A jubileum alkalmából a társadalom támogatása is szépen megnyilvánult az egylettel szemben. Welsz Manfréd löszergyára r. t. 3000 K-val, Thék Endre 1000 K-val, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár 300 K-val, az egylet alapító tagjai sorába léptek, számosan pedig kisebb nagyobb összegeket adományoztak az egylet céljaira.

Az egylet 25. évi küldöttközgyűlését aug. 19-én tartotta meg a régi országháza üléstermében. A küldöttgyűlés az évi jelentést tudomásul vette, megerősítette a tisztújítást, továbbá 1919-től kezdve fölemelte a tagsági díjakat és 1920-tól kezdődőleg pedig a segélyeket s utasította a központi vezetőséget az alapszabályok szükségszerű módosítására.

Az egylet nagyfontosságú szociális tevékenységét a küldöttgyűlés által elfogadott évi jelentés következő adatai igazolják a legszebben; az egylet főnállásának évfordulóján, ez év márc. 4-én 307.247 volt a tagok folyószáma, ebből levonva a meghaltakat, különféle címen töröltek és rokkantállományban levőket, a fizető tagok száma a negyedszázad végén 200.123 volt. Az egylet tagjai az ország legkülönbözőbb helyein 551 fiókpénztár, sok száz tagcsoport és befizetőhely kebelében összpontosulnak. 1908 óta, azaz a segélyezés megkezdésétől fogva közel 12 millió koronát fizetett ki az egylet 5982 rokkant, 1776 árva és számos özvegy segélyezésére.

Ezidőszent havonként átlag negyedmillió koronát fizet ki az egylet segélyekre s ez az összeg állandóan emelkedik, amely körülmény szép bizonyítéka fontos munkásjóléti tevékenységének. A zegylet humanus érzését igazolja az is, hogy hadirokkant tagjait, hadiárvaóit és hadiözvegyeit is segélyezi. Több mint 24 millió korona összvagyonra van, melyből 17 millió korona hadikölcsönökben van elhelyezve.

Elkészült a ruha rendelet.

(Csak zakkó-öltönyt szabad készíteni.)

(Telefon.) A ruházkodás most már egészen legyőzhetetlen akadályokba ütközik. Nincsen szövet. Legalább is azok számára nincs, akik nem hajlandók vagy nem képesek 2000 koronát fizetni egy rend ruháért és nem akarnak 5—600 koronát kiadni egy nadrág előállításáért. A lehető legegyszerűbb öltözetért is legalább 1000 koronát kell ma fizetni.

Ilyen körülmények között elkerülhetlenné vált a kormánybeavatkozás. Ez a beavatkozás meg is történt, amennyiben elkészült a ruharendelet.

A Sztéryny József báró kereskedelmi miniszter intézkedései folytán elkészült rendelet két részből áll. Az első a szövetek gyártását szabályozza. Ez fog korábban megjelenni. Azután az összes áruk, tehát a kész ruhák zár alá vétele következik. Ugy a felső, mint az alsó ruhákat, valamint az ezek előállítására való szöveteket és gyártmányokat zár alá veszik.

Az ócska ruhák zár alá vételére egyelőre nem terjed ki a rendelet. Ellenben elő fogja írni a ruhabejelentés kötelezettségét. A gyárak is tartoznak majd bejelenteni, milyen szövetet gyártanak. Szabályozni fogja a rendelet a szövetek gyártásának mértékét és módjait és azt is, hogy milyen ruhákat lehet csak gyártani. A férf ruhákban csak zakkóöltönyt lehet ké-

szíteni, mert ehhez a legkevesebb szövet kell.

Meg fogja állapítani a rendelet, hogy a női ruhák elkészítéséhez mennyi szövet szabad felhasználni.

A ruharendelet az eladási kényszert azon alapon valósítja meg, hogy mindent a Népruházati Bizottságnak kell intézni. A Népruházati Bizottság engedélye kell ahhoz is, hogy a szövet- és tetilárnyárok a ruhaszövetet eladhas-sák. A rendelet életbelépése után nosztókereskedő csak szabónak adhatja majd el a szövetet és a szabók is csak közvetlen fogyasztás céljaira dolgozhatnak. Minden új ruháért egy régi ruhát kell beszolgáltatni.

Szervezni fogja a rendelet az ócskaruha-kereskedelmet és életbelépteti a vásárló engedélyt is. A ruhaszabályozásra vonatkozó intézkedések az Országos Ármegállapító Bizottság hatáskörébe fognak tartozni. A kereskedelmi miniszter reméli, hogy sikerül majd ötven százalékkal leszorítani a nélkülözhetetlen és egyszerűbb szövetből készült ruhák árát.

A rendelet, mint már említettük, két részből áll. Az első, mely a gyártást szabályozza, egy hónappal előzi meg a második részt, a tulajdonképeni rendeletet.

Aradi gyermekek nyaralása.

(Szeptember elsején indulnak Lovranába.)

Mintegy százötven aradi szülő jelentette be a gyermekét, akik résztvenni akarnak a tengerparti nyaraltatásban. Ezeken kívül a szomszéd községekből mintegy ötven gyermeket jelentettek be. Az aradi gyermekeket Lovranába viszik a tengerpartra, hogy onnan meg-erősödve kerüljenek haza.

A jelentkezett gyermekek első összejövetele az állami gyermekmenhely fenyezőtűvel és rózsákkal beültetett gyönyörű udvari kerthelyiségében történt. A gyermekek szülőik társaságában vettek részt az első összejövetelen. Dr. Kardos Géza, az állami gyermekmenhely igazgatója ismertette a szülők és gyermekekkel a kirándulás célját, amely Károly király egyenes rendelkezésére történt. A nyaralás időtartama négy hét. Ha csak az időjárás azt meg nem rövidíti.

Az aradi gyermekeket öt csoportba osztották be. Minden csoport egy felügyelőt kapott. Az első csoport felügyelője Eichner Aranka, a második csoporté Tones Emma, a harmadik csoporté Grohott Anna, a negyedik csoporté özv. Boros Kálmánné, az ötödik csoporté Braun Miksáné, tanító- és óvónők, akik a gyermekek felügyeletét nagy lelkesedéssel vállalták és a szükséges tudnivalókkal ellátták.

Az indulás Aradról valószínűleg szeptember elsején lesz Lovranába. Minden jelentkező gyermeket Kardos Géza dr., az állami gyermekmenhely agilis és fáradhatatlan igazgató-főorvosa és Németh István dr., a gyermekmenház másodorvosa egészségügyileg meg vizsgálta, miután betegeskedő gyermekeket sem visznek ilyen hosszú útra. De legtöbbször a gyermekeknek ugyanis vérszegény, akik igazán rá vannak szorulva a tengeri levegőre és áldani fogják Károly király nevét, aki megmentette őket az életnek.

A gyermekeket Lovranáig Kardos dr. igazgató-főorvos is elkíséri. Személyesen akar meggyőződni a gyermekek ellátásáról. Egy héttől fog köztük tartózkodni, amikor Németh dr. fogja őt felváltani. Tehát a szülők egész nyugodtak lehetnek, hogy az elbocsájtott gyermekek a leggondosabb felügyelet és ellátásban részesülnek.

Lovranában az aradi gyermekek az ottani elsőrendű szállóudában lesznek bezárva és együttesen fognak felügyelet mellett étkezni, ha csak valamelyik másik város kirándult gyermekei ebben meg nem előzik.

A gyermekekkel létrehozása körül Kardos Géza dr. igazgató-főorvos és Németh másod-orvosnak elévülhetetlen érdemei vannak, akiknek sikerült a szülőkben a bizalmat ismételtén felkelteni, azon rémes hírek után, amelyet az újságok a budapesti gyermekek nyaralásáról világgá kürtöltek. Reméljük, a mi gyermekeinkkel szemben ilyen botrányos dolgok nem fognak megismétlődni.

KÖZGAZDASÁG.

A zsirellátás biztosítása.

Illetékes helyen serényen folynak a munkálatok az ország és a hadsereg zsirellátásának minél tökéletesebb biztosítására. A sertéstermelés és forgalom rendjét a földművelésügyi kormány a lehető legliberálisabban szabályozta és lehetővé tette, hogy úgy a sertéstenyésztés, mint a hizlalás teljes erővel fejtse ki közhasznú működését. Azáltal, hogy a földművelésügyi kormány megszüntette az egyes vállalatok, beszerzési csoportok stb. részére való külön sertés leköttést, egységes eljárást és egységes árakat teremtett meg a hizlalásban, ami annál indokoltabb, mert az új sertés maximális árak oly anyagi rekompenciákat biztosítanak, amelyekben a tenyésztés és hizlalás mun-

kája bőséges ellenértéket talál. Miután e legújabb kormány rendelkezés következtében a külön célokra való sertés hizlalás lehetetlenné vált és sertést hizlalni kizárólag az Országos Sertésforgalmi Iroda útján lehet, nagyon fontos, hogy minden sertéstartó, aki megfelelő sovány sertésanyaggal és takarmánykészlettel rendelkezik, kössön mielőbb hizlalási szerződést az Országos Sertésforgalmi Irodával, a mely a takarmány feloldása, esetleg kiutalása által is gondoskodni fog a sertések akadálytalan kihizlaltatásáról.

Egészen új és a többtermelés szempontjából jelentőségében kimagasló akciót indított a földművelésügyi kormány aziránt is, hogy a jövő év tavaszára megfelelő minőségű beállítani való sovány sertésanyag álljon a hizlalók rendelkezésére. E célból mindazoknak a sertéstenyésztőknek, akik malacaikat ugynevezett előhizlalási szerződéssel az Országos Sertésforgalmi Irodának már most lekötik, megfelelő takarmányt biztosít a sertések feljavitására addig is, amíg azok tavaszi beállításra alkalmassak lesznek. Saját érdekében jár el tehát minden gazda, ha malacait előhizlalási szerződéssel az Országos Sertésforgalmi Irodának leg-sürgősebben leköti, mert ez zel az iroda által nyújtandó meszemenő kedvezéseket és előnyöket biztosít magának.

Ezen felül értesülésünk szerint küszöbön áll olyan intézkedés is, mely záros határidővel jelöl meg, melyen belül az állattartók sertéseiket közfogyasztási célokra hizlalásra lekötik, vagy soványsertéseiket átvételre felajánlani tartoznak. A határidő elmulasztása súlyos meg-torló intézkedések mellett a soványsertés-anyagnak közcélokra való lefoglalását fogja maga után vonni, amit annál is inkább igazságosnak kell tartanunk, mert a fennálló rendeletek érvénye és az ismert ellátási nehézségek mellett senkinek sincs jogában a hizlalást közfogyasztási célokra megtagadni.

= Tőzsde. A mai tőzsde megnyitása nyugodt volt. Az üzlet szűk. A részvények nagyrésze emelkedett. Magyar Hitel 1383, Osztrák Hitel 920. Agrár 1088, Fabank 975.50, Hermes 586, Jelzálog Hitel 579, Merkur 390, Rjma 1191. Salgétarjáni 1296. Ganz 4300, Purikányi 926.

Tökét emel a borértékesítő r.-t. Aradon egyik legfiatalabb kereskedelmi vállalat, az Aradi Első Borértékesítő, amely mindössze pár hónapos működésre tekint vissza, felemeli az alaptőkéjét másfél millió koronával. A rendkívüli közgyűlés szeptember 10-ikén d. u. 4 óra-kor lesz az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlési terében. Az alaptőkeemelés sikere biztosítva van.

= A hadfelszerelési gyárak a zsirellátásért. Hoffmann Adolf gyárigazgató a hadfelszerelési gyárak nevében a közlelmezési miniszteriumhoz terjedelmes memorandummal fordult azon célból, hogy a miniszter engedje meg a hadfelszerelési gyárak vezetésének a 80 kilón feletti sertések házilag való levágását, hogy az a munkásság azonnali élelmezésére fordítható. Lőcs Rezső helyettes polgármester pártólólag terjesztette fel a memorandumot a városi közlelmezési hivatal útján.

Sortüz katonák és katonaszökevények között.

(Aki féltelmében agyonlőtte magát.)

(Telefon.) Salamon Henrik és Kiss Flórián a budapesti 1. h. gy. e. közkatonái már hosszabb ideje szökésben vannak. A katonarendőrség leg-erélyesebb nyomozása sem tudott semminemű eredményre jutni. Legutóbb azután megbízták Bauerstein András honvédtizedest, a katonai rendőrség egyik ügyes detektívjét, hogy nyomozzon a szökevények után. Fáradtságának meg is volt az eredménye, mert a szökevényeket egy Erzsébetfalvai vendéglőben felfedezte.

Bauerstein a katonai rendőrségtől segítséget kért a szökevények elfogatására, de mire a segítség megérkezett, a szökevények eltűntek. Megtudta azonban a katonarendőr, hogy Salamon és Kiss a Ferenc József-utcában levő lakásukra menekültek. A katonarendőrség emberei Bauerstein vezetésével azonnal a jelzett helyre siettek, de alig vették körül a házat, már is észre vették őket a szökevények és Mannlicherből lövöldözni kezdték a katonarendőrség embereire, azonban kárt nem tettek bennük.

Bauerstein felszólította a szökevényeket, hogy adják meg magukat, mert menekülésre semmi módjuk sincs, a felszólításra azonban azok újabb lövésekkel válaszoltak. Bauerstein látva a helyzet veszedelmes voltát, embereinek sortűzre vezényelt, amelynek azonban semmi

eredménye nem volt, sőt a szökevények azonnal jobban fűztek a katonarendőrökre. Valóságos csata fejlődött most ki az üldözők és üldözöttek között.

A katonarendőrség emberei kíván, hogy a szökevényekkel nehezen tudnak így boldogulni, újabb sortűzre adták a szökevényekre, majd pedig megrohanták az ajtót és beakarták törni. Salamon Henriknek a sok lövöldözés és a velejére izgalom annyira fönkreftették idegét, hogy felnyitotta az ajtót és megadta magát üldözőinek, akik azonnal vasrverték.

Nem így tett azonban Kiss Flórián. Ez a szerencsétlen ember, amikor megsejtette Salamon szándékát, térdénállva könyörgött neki, hogy ne nyisson ajtót, mert ha a katonarendőrség kezébe kerülnek, akkor akasztófára jutnak, mivel a felettük rögtönítélő bíróság nem ismer irgalmat. Amikor azonban látta, hogy társa ajtót nyit s nincs menekvés, fegyvert ragadott és agyonlőtte magát.

A katonarendőrség emberei az öngyilkosságot megakadályozni nem tudták. Salamont föl-kísérték a katonarendőrségre, Kiss Flórián holttestét pedig beszállították az erzsébetfalvai hullaházba.

LEGUJABB HIREK.

Erkezett éjjel 3 óraker.

Az angolok szerint a döntés még messze van.

(Londonban is nagy a békevágy.)

Berlin. Egy Londonból most visszatért magasrangú angol diplomata, aki a svájci kormánytól képviseli hazáját, beszélgetést folytatott egy svájci újságíróval, akinek a következő érdekes kijelentéseket tette: Anglia egész lakossága a nyugati front eseményeinek a hatása alatt áll. Minden józanul gondolkozó angol jól tudja, hogy a végső döntés még messze van. A német buvárhajók, amelyekről a német nép olyan sokat remélt, egészen alárendelt szerep játszására süllyedtek a háború folyamán, hiszen egyáltalában nem képesek megakadályozni, hogy minden hónapban az amerikaiak száz-ezrei kerüljenek át az óceánra a szövetségesek segítségére. A tengeralattjárók tevékenységének a csökkenése nemcsak a hivatalos adatokból, de abból is megállapítható, hogy Anglia élelmezési viszonyai az utóbbi időben nagyon sokat javultak. A külföldön sokat beszélnek mostanában az angol pacifista mozgalmakról. Olyan mozgalmakról azonban, mely a nép kormányellenes hangulatán alapulna, alig lehet beszélni. Angliában még most is meglévő szólás és irás szabadsága lehetővé teszi a kormány kis számu ellenségeinek, hogy véleményüket akár a parlamentben, akár a sajtóban, vagy népgyűléseken kifejezésre juttassák. Ezeknek a teoretikus pacifistáknak azonban alig van befolyásuk a hangulatra s King vagy Snowden beszédei még saját híveiket is hidegen hagyják. Békevágy van Angliában is. Egyes néposztályok, így a szabadfoglalkozásuk és a hivatalnokok erősen szenvednek a háború miatt, de a közhangulat minden angol társadalmi rétegben az, hogy csak tartós békét köthetünk és ezért minden áldozatot meg kell hoznunk, bármeddig tart is a háború. Az angol felfogás sze-

rint olyan béke, amely nem biztosítja hosszú időre a világ nyugalalmát, zavarná a fejlődést, ez rosszabb a háborúnál, mert újabb háborút jelent s csak a militarizmust segíti diadalra. Ez a kormány felfogása is. Ezért nem törekednek az elméleti pacifisták kivihetetlen terveik megvalósítására, ha elismerjük is jóhiszeműségüket. A pacifisták egyébként az utóbbi időben a népgyűléseken sem népszerűek. Nem egy közülük járt úgy, mint annak idején Scheidemann Solingenben, ahol a szervezett munkások is élesen tiltakoztak a szociálistavezér politikája ellen.

— Hertling és Hintze Bécsben. Bécsből telefonálják: A lengyel kérdésben való tárgyalások eredményeképp szeptember elején Bécsben újabb tanácskozások lesznek, amelyen Lengyel ország képviselőin kívül részt fog venni Hertling gróf német birodalmi kancellár és Hintze külügyi államtitkár is. Hintze államtitkár ez alkalommal teszi meg Bécsben bemutatkozó látogatásait.

— Hatásos német fegyver a tankok ellen. Zürichből táviratozzák: Francia jelentések szerint a németek néhány nap óta olyan eszközök birtokában vannak, amelyek az entente csapatai fegyvereit, a tankokat jóformán teljesen hatástalanokká teszik.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Kedden, augusztus hó 27-én

Teljesen új műsor és magánszámok.

Borzalmas éjszaka. Táncos némajáték Rummyval a főszerepben.

Don Juan. Kabaré-tréfa.

Samu mint diplomata. Bohózat.

Gergely Emmy új szólóval. Arda Endre, Návay Ilonka új számokkal. Azonkívül Rummy, Forray, Radnay, Harbányi, Szeghő, Hausé Gandé új dallal.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.

Táncszínhő a Központi szálló téllkertjében. Az előadások naponta tíz órakor kezdődnek. Előadás után parkett tánc. Belépődíj 2 korona.

A szerkesztésért felel
STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, feleségem, született Miklós Juliannáért semmiféle fizetési kötelezettséget nem vállalok, miért is kérem, hogy neki nevében hitelt ne nyujtsanak.

Ködmön Ferenc,
Máv. fékező.

6113

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága leányom, unokám és testvérünk elhunytá alkalmával szíves részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezaton hálás köszönetet mond a

6187

Lapsa család.

Villamos erőre berendezett tűzifa fűrészelő gépek

olesó vágatási díjak mellett állandóan üzemben.

Bérvágások öl- és waggonszámra jutányosan eszközöztetnek.

Tűzifa utalvány nélkül is kapható.

Holländer Alfréd

Marosparti Tűzifa Telepen. 5879

Telefon 136. és 780. Telefon 136. és 780.

Az „ARADI KÖZLÖNY“-re

1918. évi aug. hó 1-én új előfizetést nyitottunk.

Tisztelettel kérjük azokat az előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az előfizetést minél előbb újítsák meg, nehogy a lap küldésében lemaradás történjék. Lakóhelyváltozás esetén új előfizetőink az új címen kívül régi címüket is tudassák.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . 48 korona

Fél évre . . . . . 24 korona

Negyed évre . . . . 12 korona

Egy óra . . . . . 4 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Haznált ólom

megvételre kerestetik.

Apró hirdetések.

Lakást keres.

HONAPOS SZOBA villanyvillagítással sürgösen kerestetik. Ajánlatok „Bármily áron” jellegre a kiadóba. 6122

Ingatlan.

ELADÓ HÁZ UJMIKELAKÁN 4 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. Felvilágosítást ad Pausár virágüzlet, Weitzer János-utca. 6038

3 KIS HOLD SZÖLLŐ Ménesen kolnával, berendezéssel és felszereléssel eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6123

ELADÓ a háboru alatt épült, teljesen új, 3 szobás magánház, villanyvillagítás, gazdasági épületekkel felszerelve, egy föld telekkel, gazdálkodásra igen alkalmas. Cim a kiadóban. 5711

ELADÓ 5 szobás magánház, kert és udvarral. A lakás azonnal elfoglalható. Cim a kiadóban. 6025

ELADÓ egy kisebbszertu adómentes magánház kerttel együtt. Cim a kiadóban. 6130

ELADÓ Töltés-utca 1. számú részben adómentes ház, mely áll 4 utcai szoba, fürdőszoba s minden hozzátartozókból. Ezenkívül zárt, tágas folyosóval, parkirozott udvarral és 1000⁰-ól területű kerttel, melyben 350 gyümölcsös fa van. Az egész házban villanyvillagítás van s azonnal elfoglalható. Vételára 65000 kor. Ertekezni lehet József főherceg-ut 1. számú vendéglőben. 6088

MODERN, ADÓMENTES magánház, szabadkézből eladó. Miklós-u. 67. 6059

ARADHOZ KÖZEL, egy fél óra járás, 20 hold szántóföld, hozzá való gazdasági felszereléssel együtt eladó. Mária-utca 2. szám. 6105

7895—1918. pm.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésbe jött és a legközelebbi törvényhatósági rendes közgyűlés által választás útján betölendő IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába sorozott 2000 korona kezdő fizetés és 800 korona lakbér járandósággal díjazott II-od aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtik és az 1883. évi I. t. c. 3. §-ában előirt képesítéssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címzett kérvényeiket a hivatalos órák alatt, folyó évi szeptember hó 7-ig bezárólag, hivatalomba nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tisztí orvosi bizonyítvánnyal taroznak igazolni. Arad, 1918. augusztus hó 22.

Varjassy, polgármester.

ANYA- ÉS CSECSEMŐVÉDŐNŐI TANFOLYAM.

A temesvári Stefánia-szövetség a temesvári anya- és csecsemővédőnői tanfolyamokra való felvételért folyamatok részére a következő tudnivalókat közli: A tanfolyamokra felvett vidéki hölgyek, ameddig hely van, a kir. főbábképezdei internátusban nyerhetnek felvételt. Azok, akik az internátusban el nem helyezhetők, vagy oda felvételt nem kívánnak, a városban künn lakhatnak és mint bejáró hallgatók vehetnek részt a tanfolyamokban. Ugy az internátusi ellátás — ezidőszent 450 korona — díjának elengedését, valamint a városban való és ellátási díjak megtérítését illetve előlegezését a belügyminiszter utól a felvételi folyamodvány benyújtásakor a tanfolyamok igazgatóságánál kell kérelmezni. Tanf. Jenő dr. igazgató-tanár.

Könyvnyomdal

tanulóleányok

felvételre

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

HARISNYAKLINIKA Arad, Ferdinánd-u. 8. sz.

Rongyos harisnya nincs többé!

Rozs és levágatlan fejű mástól pár női harisnyából készítünk egy pár kirogástalan, jó harisnyát. Két pár rozsa férti harisnyából egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelések postá útján legpontosabban eszközölhetünk. Kérjék a címre ügyelni. 4371

Ház és föld Amortisatiós kölcsönt

adás-vételét közvetítem.

Kérek eladási megbízásokat, ajánlok megvételre magán- és bérházakat. 2791

földre, házra, olesó feltételekkel

10—50 évi törlesztéare ajánlok; Nagyszebeni Földhivatalintézet képviselője.

Szűcs F. Vilmos,
Arad, Karolina-utca 10. szám.

Szobafestő és mázó

iparágba vágó munkákat a leg egyszerűbbtől a legdisszesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal egy helyben mint vidéken

Szurbik Sándor

szobafestő és mázó
Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4358

Viszketegséget,

szünt, rúht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flosch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skatiform-Keaócs“

Minden szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pozesetes Dr. Flosch-féle körjünk. Próbá tégely 3.— k. nagy tégely 5.— k. Családi adag 12.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpád gyógyszerüzletében, Andrássy-tér 22. Vételre a „SKATIFORM“ védjegyre figyeljünk! 7151

A nagyhalmágyi járásban Páfrányos község határában fekvő mintegy 1200 kat. hold búkterdő területen a makkoltatási jog folyó évadra bérbeadatik.

Felvilágosítást nyújt: 6027

Dr. Baumgarten János, ügyvéd, Kőrösbányán.

Dr. KAJDACSÝ

gyógyít mindenféle bérhajokot, idegbetegséget, valamint női bajokat. Beállítás: „Erich 988.“ módosított legújabb szerével. — Vérizéskor Wassermann tanár módszerével. — Hőnek külső bejárás. — Levélbeli kérdésekre válaszol. Szakorosi könyvtár mekkéki bérmentes 2 kor. (bátyog is lehet) előzetes beutalás ellenében. 161 BUDAPEST, VIII., József-körut 2/a. szám.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Hamvas tiszta arcbört csak

„Anny“
erőmmel lehet elérni. Zsíros éjjeli, száraz nappali használatra. Egy tégely 4.—, 6 — és 8.— K.

Baramfi betegségek ellen

biztos hatású szer a
„Tikin“
Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Rüh és viszketegség ellen egyedül csak

Albin
fehér kenőcs használ. 2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás ellen csak

Lábin
folyadék és hintőport használ. Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szilvo gyógyszerüzletében Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utcai megállónál. — Közkórház, Otve-nei uradalom, M. A. V és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Villany-vasaló

elsőrendű minőség, kapható amíg a készlet tart 5133

Pálinkás L. és Társa

villanyvasalószerezőndő

Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

7709—1918.

HIRDETMEY.

A magyar királyi pénzügyminiszterium 98.630. szám körrendelete alapján értesitem az érdekelteket, hogy a természetes és a jövedelemadóban adóköteles jogi személyek által az 1917. évre kivetett jövedelemadó és vagyonadó 1918. évi helyesbítése iránt az 1918. évi IX. törvények 30. §-ának 16. pontja értelmében a pénzügyigazgatóságokhoz benyújtandó és a szabályszerű jövedelem és vagyonadó esetleg hadinyereségadó vallomásokkal felszerelt kérvényeket, valamint a természetes és jövedelemadóban adóköteles jogi személyek által a hadinyereségadónál az összehasonlítás alapját képező békeév (békeév) jövedelme újból való megalapítása iránt az 1918. évi 74.400. sz. p. m. rendelet I. §-ának 17. I) pontja, illetőleg 4. §-ának I) pontja értelmében a pénzügyigazgatóságokhoz beadandó és a szabályszerű adóvallomással felszerelt kérvényeket érdemleges további eljárás alapjául elfogadják abban az esetben is, ha ezek a kérvények 1918. évi augusztus hó 31-ig adatnak be. Arad, 1918. augusztus hó 21.

PETRAN, h. tanácsnok.

18453—1918. kh.

HIRDETMEY.

Az országos közlelmezési hivatal vezető m. kir. miniszternek 233.638—1918. sz. rendeletét a következőkben teszem közhírré:

A sertéshusnak, ugyszintén a marhahusnak, szalámi gyártás céljára, valamint hosszabb ideig eltartható kolbászárú (u. m. Dauerware) gyártásának céljára való ipari feldolgozása a további rendelkezésig eltiltott.

Az ezen áru készítésével foglalkozók tartoznak a rendelet kihirdetésétől számított 8 napon belül a kihirdetés napján birtokukban lévő kész árut, továbbá a gyártás céljaira szolgáló nyers hus és felgyártmány készleteiket a sertéshusból készült árukra nézve a Sertésforgalmi Iródnál a marhahusból készült árukat az Állat és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnál bejelenteni.

Az ilyképen bejelentett mennyiség feldolgozása 8 nap alatt befejezendő.

A jelen rendelet megszegése vagy kijátszása a fent idézett törvényes rendelkezések értelmében kihágás és ehhez képest 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik.

Arad, 1918. évi augusztus hó 9-én.

Berecz, főkapitány h.

ECETSÁV

vegyszer, 50 fokos, étkezésre alkalmas, kősoyben és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3043

Fried Mór

üzletében Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések önköltségen felszámított ballonban vagy kis hordóban 15 Klg. től előleg és

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoljuk.

Minden szó hirdetésre 10 HUF. (Vastagabb betűkkel 60 HUF.)

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután leg 6 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 70 szög 8 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

KIADÓHIVATALUNKBA a következő jelű levelek érkeztek be, melyek átvételét kérjük:

- „Csinos urinő”
- „Lovas lüzér 3.”
- „B. B.”
- „A. B. 10.”
- „Állandó lakás”
- „Magánház”
- „Szorgalmas”
- „Uriember”
- „Háztartás”
- „Jövőbe rejlő a reménység”
- „Uriember 38.”
- „Özvegy”
- „Discretio becsületzó”
- „Varrónő”
- „Fehér szegfű”
- „M. K. földbirtokos”

„W. M.” jelige alatt levél érkezett átvehető. 6109

MARIKA! Miért nem fogadta el a küldeményt? Láttam a templomban hulló könyveit. Kár! Könyvei fájnak. Kérem jöjjen 1-6-ig P-re! Meglepetés várjal! Rézesók — ter. — 6111

MARIKA! Soramat ne küldje vissza! Még egyszer halgasson meg! ... bán. 6110

KÉT csinos fiatal, intelligens nő, azon két idősebb vagyonos, de feltétlenül korrekciós uriember barátságát keresi, kik vagyoniag némileg segítenének. Levelet „Ciklameu 20” „Divánia 24” jellegére. 6127

Házasság.

HÁZASSÁG céljából — jelenleg katonai szolgálatot teljesítő egyén — oly intelligens, kereszény leány vagy fiatal özvegy ismeretséget keresi, ki tanulmányai folytatására anyagilag támogatná. Teljes című levelek „Jegyző” jellegére a kiadóban kérésnek. 6121

Alkalmazást keres.

ÖNÁLLÓ SEGÉDTSZT, ki ily minőségben első gazdaságokban működött, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 5901

FAZTARTÁS minden ágában jártas nő, kitűnően főz, gazdaszonyi állást teres magános uriemberhez, vidékre is. Cím Vadászku-u. 8. 6089

Alkalmazást nyer.

ÜZLETVEZETŐ közepeszerű délvideki városban levő sördepó, bor- és szeszüzlet részére azonnalra keresetlik. A román nyelv ismerete kívánatos. Ajánlatok a kor családi viszonyok, eddigi működés, fizetési igény megjelölésével „Szakmai” jelige alatt a lap kiadójába küldendők. 6114

RAFPARKEZELÉSRE keresünk rendszeres, megbízható egyént. Lehet rokkant katona, esetleg nő is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cím a kiadóban. 5600

SZEP, ÜGYES rajzoló gyakorlati építési irodába felvétetik. Cím a kiadóban. 6128

DEUTSCHES Fräulein im Haushalt erfahren, sucht Stelle. Offerte unter „A. D.” in Administration. 6119

KIFUTÓ- és tanulóleányokat keres Minerva könyvkereskedés, Dobó-u. 1. 5986

SZORGALMAS MUNKÁS leány, ki már szatócs üzletben alkalmazva volt, a német és román nyelvet bírja, azonnal felvétetik. Öv. Moskovitz Hermáné, Gyulafehérvár. 6061

SEGÉDTSZT, kinek némi irodalmi gyakorlata is van, felvétetik a busszáki gazdaságban. Pályázatok kéretnek a gazdaság intézőségéhez posta Arad-Gáj küldetni 6071

Vétel és eladás.

PINOM esemegeszőlő kapható nagyban és kicsinyben Winkler József szőlőbirtokosnál, Batthyány-u. 11. 6124

100 DRB. 7 hónapos fehér szőrű mangalica szülő eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál áldófalvai uradalom. Áldófalva, u. p. Borossebes. 6118

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöldségtelét, főzőtököt stb. a maximális árak keretein belül szállítunk. Áruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

SZARAZ HAL állandóan raktáron, friss hal 2-szer hetenként. Jófajta dánye és szőlő kapható mindennap maximális árban. Luttwák József, Arad, Telefon 615. 1141

ZOMBOLYAI 253. sz kátrányzatlan bonyolt eserepet nagyban és waggontételben is ajánlunk. Pankota cementárugyár, Pankota. Telefon szám: Pankota 9. és Arad 10-34. 4996

ELADÓ alig használt fűszerüzlet berendezés. Cím a kiadóban. 6129

ELADÓ egy üstház üsttel és egy káposztás kád. Megtekinthető délután 3-5-ig Aulich-u. 13. sz. 6116

ÓVAKONJUNK hamis hirdetésekkel. Bona oszárp- és téglanúvek Ióraktáron Arad, Müttner-telep. Telefon 896. 5830

MÉZRE ÉS VIASZRA ajánlatot kér minden mennyiségre, ár megjelöléssel Rosenberg Áruforgóház Arad, Weitzer János-u. főposta mellett, Telefon 1096. 6028

JOKARBAN lévő magánjáró cséplőgarnitúrát 8-10 lőerőt megvételre keresek. Cím a kiadóban. 6045

Ellátás.

URI CSALÁDBÓL való iskolás fiúk teljes ellátással felvétetnek, Weitzer János-utca 12. 6108

TELJES ELLÁTÁSRA vállalkozó egy izraelita uri családból való III, IV, vagy V. osztályú középiskolai tanulót, Munkácsy-u. 3. I. em. 19. sz. 6117

GYERMEKTELEN uri családnál vagy magános uri nőnél azonnali felvételre teljes ellátást keres intelligens állami tisztviselő. Cím a kiadóban. 6020

POLGARI ISKOLÁBA járó leánykát teljes ellátásra felvesznek, Zongora használat díjtalan. Cím a kiadóban. 6096

TELJES ELLÁTÁSRA fogadok középiskolai tanulókat. Cím a kiadóban. 6091

Apróhirdetéseket lásd a 9-ik oldalon.

Meghívó.

Az „Aradi Első Borértékesítő Részvénytársaság”

1918. évi szeptember hó 10-én délután 4 órakor Aradon, az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlési termében, Atzél Péter-utca 1. szám alatt,

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívóznak azzal, hogy a részvények az alapszabályok 13. §-ában meghatározott módon az Aradi Első Takarékpénztár, vagy a Győzősi Forgalmi Bank részvénytársaság pénztárainál teendők lesznek.

Tárgyszorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes megválasztása
2. Az igazgatóság indítványa a részvénytőkének 1.000.000 koronáról 7500 drb. 200 korona névértékű új részvény kibocsátása által, 2.500.000 koronára való felemelése, valamint a részvénykibocsátás és befizetés módozatainak megállapítása iránt.
3. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 3. és 5. §§-ának módosítása tárgyában.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: 13. §. A közgyűlésen csak annak van szavazati joga, aki részvényét le nem járt szelvényével a közgyűlés előtt három nappal, az igazgatóságnál, vagy a meghívóban megjelölt helyen letéti nyugta ellenében letétbe helyezte. Ha mindazonáltal valaki részvényét valamely közhatóságnál, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál letétbe helyezte, vagy elzálogosította, a nevére szóló letéti elismervény vagy zálogjegy letétbehelyezésével az eredeti részvény letétbehelyezését pótolhatja s részvényesi jogait gyakorolhatja.

14. §. A részvénybirtokos minden a 13. §. szerint figyelembe vehető és letéti nyugtával igazolt részvényével egy szavazatot gyakorolhat.

A személyesen meg nem jelent részvényes magát — meghatalmazással igazolt — más részvényessel képviseltetheti.

Jogi személyek és kiskorúak, valamint gondnokság alatt levők törvényes képviselői, valamint nők férjei, külön meghatalmazása nélkül is gyakorolhatják azokat a jogokat, melyek a képviseltet megilletik.